

РІК LVI, Ч. 10

ЖОВТЕНЬ — 1999 — OCTOBER

№ 10, VOL. LVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LVI

ЖОВТЕНЬ

Ч. 10

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — Ірена Чабан
Редактор англomовної частини — Тамара Стадниченко

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька — Голова Союзу Українок Америки

Марта Богачевська-Хом'як

Любов Волинець

Іванна Ганкевич

Анна-Галія Горбач

Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — член Екзекутиви СУА для справ преси

Марта Тарнавська

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Адміністратор-бухгалтер М. Оріся Яцусь
Тел./Факс: (732) 441-9377

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодинокі чи слово \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

OUR LIFE

VOL. LVI

OCTOBER

№ 10

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — Ірена Чабан

English Editor — Тамара Стадниченко

Contributing Editors:

Iryna Kurowycky — UNWLA Inc. President

Martha Bohachevsky Chomiak

Lubow Wolynets

Iwanna Hankewych

Anna-Halia Horbach

Iwanna Rozankowskyj

Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair

Martha Tarnawsky

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Business administrator: M. O. Jacus
Тел./Факс: (732) 441-9377

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$ 25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers \$ 30.00

Annual subscription in countries other than USA \$ 40.00 US currency

Single copy \$ 3.00

ЗМІСТ

Зоя Хижняк. Білий голуб і золотий хрест в синьому небі над Подолом	1
Роксоляна Зорівчак. Творчість Ірини Стешенко в контексті українського художнього перекладу другої половини ХХ віку	3
Вітаємо вельмишановну д-р Анну-Галю Горбач	7
Анна-Галія Горбач. Чому я "Анна" а не "Ганна"	7
Неонілія Винярська. "Остарбайтер і Гете"	8
Ярослава Рубель. Конференція СФУЖО	11
А-Г. Горбач. На святі надій — Вибране Євгена Сверстюка	12
Вісті з Централі	13
Марія Висоцька-Крамарчук	14
Рома Прийма-Богачевська	15
Резолюції XXV Конвенції Союзу Українок Америки	16
Our Life	
News from UNWLA Headquarters	17
Resolutions of 25th UNWLA Convention	18
Ihor Magun. St. John's Wort and Ginkoba	19
Helene Turkewicz-Sanko. Baba's Book and Ol'ha Kobylianska	20
Лукія Гриців. Наше харчування	25
Дописи округу і відділів	26
Пожертви	29
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

Ілюстрації Дарії Наумко.

Illustrations by Daria Naumko.

На обкладинці: Дарія Наумко. Калина.

On the cover: Daria Naumko. Gilder-rose.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріялів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріялів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріяли і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядом редакції.

Передруки і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1999 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

*Київська Академія і Братський монастир. Дереворит Ковдена з малюнка М. Соколова. 1869 р.
Kyivan Academy and Monastery. Woodcut. 1869.*

ЗОЯ ХИЖНЯК
Завідуюча науковим центром
"Спадщина" НАУКМА.

БІЛИЙ ГОЛУБ І ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ В СИНЬОМУ НЕБІ НАД ПОДОЛОМ

Того дня, 6 квітня 1999 року, було напрочуд соняшно і тихо. Ще б пак, о 9 годині ранку на вулиці Григорія Сковороди розпочиналось священне дійство — підняття золотого шестиметрового хреста на купол Благовіщенської церкви Києво-Могилянської академії. День був вибраний не випадково: напередодні великого християнського свята Православної Церкви — Благовіщення. Саме це ім'я мала студентська церква Києво-Могилянської академії.

Закладена Благовіщенська церква була більш як 380 років тому. Сталося це, ймовірно 1615 р., коли на Подолі, на землі, дарованій Гальшкою Гулевичівною, була урочисто відкрита Київська братська школа, яка згодом переросла в Києво-Могилянську академію. Адже Гальшка Гулевичівна в дарчій, занесеній до книг Київського магістрату, писала, що дарує свою землю під школу дітям християнським і під монастир чину Василя Великого на вічні часи.

Того ж року Ісайя Копинський, вчений-богослов, блюститель Дальніх печер Києво-Печерської лаври, а ще відомий будівничий, який фундував в Україні кілька православних монастирів, розпля-

нував і заклав Київський Братський монастир і його головну церкву — Богоявлення. У цих важливих подіях брав участь й гетьман Війська Запорізького Петро Конашевич Сагайдачний, який невдовзі вступив до Київського братства "зі всім військом", надаючи таким чином Братському монастирю і Братській школі політичний захист й матеріальну підтримку. Його коштом і зводиться перша церква на території Братства — Богоявлення. Як "зацний рицер Війська Запорізького" він волів, щоб українські юнаки виховувалися на кращих козацьких традиціях, одна з яких — шанування Божої Матері. Ось тому при Богоявленській церкві він закладає для Студентського братства приділ Благовіщення Божої Матері. Як ктитора і благодійника Братської школи поховали студенти по смерті гетьмана в збудованій ним церкві "з великим плачем Війська Запорізького і всіх людей православних". Пам'ять про Сагайдачного й понині зберігають в Києво-Могилянській академії. В глибині двору на умовному місці його поховання стоїть хрест-капличка, де щороку відбувається поминовеніє славного гетьмана.

Прошло кілька років Митрополит Київський Петро Могила, покровитель Академії, її благо-

дійник і провідник, зводить у 1630-х рр. кам'яну школу для студентів, а при ній церкву Бориса й Гліба, відому ще як Трапезна, згодом — Свято-духівська (знаходиться зараз у дворі міської лікарні біля центральної садиби Академії). Окрім занять, тут відбувалися академічні зібрання й знаходилася бібліотека. Поряд з Трапезною буде Митрополит ще одну невелику дерев'яну церкву для студентів, яку нарікають тим же ім'ям — Благовіщення. За Могили Студентське братство називають ще й Конгрегацією (від лат. *congrego* – збирати, об'єднувати), але ім'я воно має Маріїнське. По смерті великого Митрополита найменувало академічне товариство свою *Alma mater* Києво-Могилянською академією.

Особливого розквіту Академія досягла в кінці 17- на поч. 18 ст. за гетьманування Івана Мазепи. “Промислитель і благодіятель Академії”, як його називали в численних панегіриках студенти, підтримує Академію коштами, надає книги на її бібліотеку, будує 1693 року на власний кошт прекрасний Богоявленський храм Академії, а для студентів — великий в стилі українського барокко учбовий корпус, відомий згодом як Старий академічний або Мазепин. За Мазепи кількість студентів швидко зростала й досягла близько 2000 чоловік. Розумні, виховані, навчені, вони щороку поповнювали державні установи Гетьманщини, її генеральну старшину й козацькі старшинські уряди.

Студентський дім бачився Мазепі палацем науки й муз, а вінчати його повинна була студентська церква Благовіщення. Розпочате 1704 р. будівництво двоповерхового студентського корпусу було припинене 1706 р., бо Петро I заборонив зводити в Києві кам'яні будівлі “под страхом розорення”. Весь добутий камінь й цегла йшли на Петербург, а в Києві — на Печерську фортецю. Мазепин учбовий корпус постав як одноповерховий.

І лише у 1735-1739 рр. Митрополит Київський Рафаїл Заборовський за допомогою архітектора Й.-Г. Шеделя на власні кошти реставрує за попередніми абрисами старий Мазепин корпус, надає йому задуманого ще при Мазепі вигляду. Надбудовується другий поверх, а з північно-східного боку будівлі вивершується церква. Завершено її будівництво було 1739 р., тобто 260 років тому, освячена церква була 7 (19) листопада 1740 р. під своїм традиційним історичним ім'ям — Благовіщення.

Задоволене академічне товариство обрало образ Мазепиноного корпусу зі студентською церквою для свого герба (печатки), а Академію нарекло Могило-Заборовською. Церква була одноглавою. У своїй композиції повторювала старі українські архітектурні традиції — “восьмерик на четверику”. Четверик розбитий пілястрами, восьмерик — подвійними пілястрами, вінчала їх барокова

баня, маківка й хрест. Турбувалося церквою Студентське братство, вступаючи до якого юнаки складали обітницю “...оное святоє місце блажить і завжди про нього пам'ятствовать...в якому б чині, милістю Божою, ми б не перебували”.

Студенти, філософи й богослови, а також молодші “граматики” слухали у своїй церкві Слово Боже, молилися за здоров'я ректора й професорів Академії, рідних своїх, за товаришів-спудіїв, які рано полишили цей світ, ставили свічки за успішне опанування премудростями науки, за добру оцінку в диспуті чи за щире подаяннє від милосердних киян, “за тим, щоб науку можна було продовжити”. У Благовіщенській церкві співав чудовий студентський хор, найкращий у Києві, послухати який приходили численні його шанувальники.

8-9 липня 1811 р. на Подолі палахкотіла величезна пожежа, дим від якої, за переказами старожилів, простягнувся аж до Василькова. Вигорів увесь Поділ. Постраждали й академічні споруди, а з ними й Благовіщенська церква. На відновлення Мазепиноного корпусу й Благовіщенської церкви Митрополит Київський Серапіон Александровський переказує 8000 рублів з коштів Лаврської типографії й докладає свої власні 2000. Протягом 1812-15 рр. за проектом київського головного архітектора Андрія Меленського церква Благовіщення була відновлена, але форми її дещо змінилися — стали більш клясичними.

Йшли роки. Наступила “нова ера”. Приміщення храму поступово занепадало й руйнувалося, під багаточисельними пофарбуваннями сховалися розписи нефу й алтарної частини, зник іконостас, але все повертається на круги своя. Києво-Могилянська академія відродилася під своїм ім'ям — Національний університет “Києво-Могилянська академія”. 1996 року, в дні канонізації Митрополита Петра Могили Православною церквою Київського патріярхату Благовіщенська церква була освячена. Знову в її стінах залунало Слово Боже, відновився благовіщенський хор. Вже і вінчання відбули кілька студентських пар й хрещення приймають.

На перші внески меценатів і благодійників, серед яких Київський патріярхат, Київська міська державна адміністрація, Подільська районна державна адміністрація, десятки громадян України, США, Канади, Великої Британії, Ізраїлю й ін. розпочалася реставрація Благовіщенської церкви.

6 квітня на відновлений прекрасний бароковий купол Благовіщенської церкви підіймався урочисто золотий хрест, а високо-високо в синьому небі з'явилися два білі голуби. Люди зачаровано слідували за їх летом. Що це? Блага вість нам, що зібралися на прадавній київській землі для благої справи? Добра надія на наше вистраждане Відродження?

Ірина Стешенко. Iryna Steshenko.

РОКСОЛЯНА ЗОРІВЧАК
Професор Львівського державного
університету імені Івана Франка.

ТВОРЧИСТЬ ІРИНИ СТЕШЕНКО В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ ВІКУ

“Тішу себе думкою, що може ж таки і я внесла хоч малесеньку часточку в розвиток рідної культури”.

Ірина Стешенко.

Дядьком для Ірини Стешенко був Микола Лисенко, дідунею (саме так називала Ірина свого дідуся) — Михайло Старицький, хрищеною матір'ю — Олена Пчілка; Леся Українка — кузинкою, що часто забавляла маленьку Орису; тітками — Марія Старицька, драматична актриса, режисер і педагог, та письменниця Людмила Черняхівська; матір'ю — письменниця Оксана Стешенко, батьком — Іван Стешенко, міністер освіти України, застрелений більшовиками в Полтаві у 1918 р., братом — видатний український бібліограф — Ярослав Стешенко; повірницею юних днів — кузинка Вероніка Черняхівська, перекладач з германських мов; Агатангел Кримський, Микола Вороний, Павло Тичина, Микола Садовський, Панас Саксаганський були близькими друзями її батьків.

А сама вона була сподвижницею Леся Курбаса, цього видатного перетворювача сценічного мистецтва нашого сторіччя.

Народилась Ірина Стешенко 5 липня 1898 р. в Києві. З дев'яти місяців почала вже розмовляти, з раннього дитинства вивчала іноземні мови. З трьох років життя мала німкеню-гувернантку, з 5 років — французьку. Коли закінчила гімназію,

крім рідної, володіла вільно російською, німецькою, французькою, англійською мовами. Виховувалася в літературній атмосфері, де дорожили народними традиціями, звичаями. Спогади дитинства зігрівали паню Орису (любила вона таке звертання) ціле її життя. “В нас дома — колись! — писала до мене в листі за 26 грудня 1971 р. — ще за життя Старицьких, Лисенок, Стешенок etc. усе робилося за усіма найдетальнішими традиціями. Були, між іншим, завше три куті (як три царі!): чорна (пшенична з медом), сіра (яшна з маковим молоком) і біла (з рижу з мигдалевим молоком) і риба, і пісний борщ (з грибами і яблуками), і всілякі пісні пиріжки до нього і тому подібне... А після вечері, вже за німецьким звичаєм, засвічувалася ялинка!.. І під серветками на столі (під час вечері) обов'язково лежали подарунки (теж за німецьким звичаєм). Хоч дрібничку, хоч коштовну річ — а мусив кожен кожному щось подарувати”.

1918 р. закінчила філологічний факультет Вищих жіночих курсів у Києві, 1920 — Вищий драматичний інститут імені М. Лисенка і відтоді ввійшла в коло діячів Мельпомени. До 1949 р. була артисткою, та найдорожчий їй період — з 1923 по 1933 рік, коли грала в “Березолі”. До речі, свої

листи пані Оріся зазвичай закінчувала реченням: “Бажаю Вам усього найкращого, а найперше — доброї роботи (як колись віталось у нас в “Березолі)””.

Як найдорожчі реліквії, зберігала програми, афіші виступів, сотні світлин вистав “Березолі”. Загалом господа пані Орісі була надзвичайна — як і її господаря. Принаймні, я інших таких домівок не бачила. Крім багатющої книгозбірні, де можна було знайти, наприклад, повний комплект “Літературно-наукового вістника” (1898-1917), була там шафа з рукописами Михайла Старицького, Людмили Черняхівської та багатьма іншими меморіальними матеріалами. Портрети, копії яких стали хрестоматійними, — тут в оригіналі: М. Старицький в останніх роках життя — дві роботи Фотія Красицького, М. Старицький на смертному одрі — робота Івана Бурячка, портрет Вероніки Черняхівської роботи Олександра Мурашка, екслібриси Ярослава Стешенка роботи Олени Кульчицької, екслібриси Олега Ковжуна, картини Василя Кричевського, Григорія Логвина, графіка Ярослави Музики... Ось письмовий стіл, за яким працювала Людмила Черняхівська, ось улюблене крісло Лесі Українки, ось мисник, виконаний у 1909 р. на Полтавщині на замовлення Миколи Лисенка та Івана Стешенка, а в ньому — понад столітні тарілки з Баранівки та Міжгір'я, а ось порцелянові вироби зі заводу Міклашевського, що був у селі Волокитино на Чернігівщині, зокрема кумедна постать Наполеона — поета географії... А з вікна однієї з кімнат видно було вершечок дзвіниці Софійського собору. Оце помешкання на вул. Пушкінській, 20, (п'ятий поверх, кв. 31) мало б стати відділом Національного літературного музею — на жаль, там мешкає тепер посол Ізраїлю (див. статтю Л. Танюка “Княгиня пані Оріся” у газеті “День” за 4 липня 1998 р.).

Та повертаймося до діяльності І. Стешенко. “Джіммі Гіггінс”, “Гайдамаки”, “Жакерія”, “Макбет”, “Секретар профспілки”, “Пролог”, “Плацдарм”, “Мина Мазайло”, “Змова Фіска”, “Диктатура”, “Мікадо”, “Сава Чалий”, “За двома зайцями”, “Містечко Ладеню”, “Народний Малахій” — ось далеко неповний перелік вистав, у яких основні або значливі ролі грала Ірина, створюючи прекрасні образи, що вкарбовувались в мозок глядача, захоплювали його. Про це читаємо в періодиці цих років, хоча б у статті “Березіль у Києві” Петра Руліна (журнал “Життя й революція”, 1929. — Ч. 8).

У чорні дні сталінщини доля якось вберегла саму Ірину. Одначе горя вона зазнала чимало: у північних таборах загинув її брат Ярослав; коли вже розпочалася війна з фашистами, заарештували матір та тітку Людмилу Черняхівську і, разом з А. Кримським, повезли до Казахстану. Та бідні страдниць туди не доїхали, померли в

дорозі — і могилок не залишилося.

Ірина перебула війну в Казахстані. Після війни повернулася до рідних місць і тут знайшла пошматовані, порвані рукописи, — їх також не пощадила ворожа рука. З усією енергією, не жалуючи сил, кинулась збирати все, що уціліло. Розглядала ж бо всі оці речі, що належали її славним предкам, як власність народу, що породив цих орачів рідних перелогів, які жили на світі синами отчої землі.

Активний учасник літературно-театрального процесу на протязі півстоліття, вона була близько знайома з багатьма діячами української культури. З особливою теплотою згадувала А. Кримського, І. Мар'яненка, М. Грушевського, його доньку Колюню—Катрю. Коли лише розпочинала свій літературний шлях, А. Кримський — цей всесвітньовідомий учений-орієнталіст, знавець понад п'ятдесяти мов, дав їй свій літературний заповіт “Кілька заповідів стилістики для людей, що вивчають українську мову”. Для Ірини він став дороговказом у мовотворчості.

Початок перекладацької діяльності І. Стешенко був щільно пов'язаний з іменем П. Тичини, який, працюючи завідувачем літературної частини театру імені Тараса Шевченка в 20-і роки, попросив Ірину перекласти для театру комедії Ж. Б. Мольєра “Скапен-штукар”, “Міщанин-шляхтич”, “Хворий та й годі” і сам їх редагував. Ці п'єси часто ставилися в українських театрах. Згодом художньому перекладові Ірина почала присвячувати все більше й більше уваги, а з 1949 р. віддалась йому повністю. 1954 р. вона стала членом Спілки письменників СРСР (як звучала тоді офіційна назва).

З самого початку Стешенко-перекладач поставила до себе дуже суворі вимоги. Переклад, на її думку, — це творча одержимість перекладуваним твором і його автором, а не холоднокривне “перекладування” іншою мовою, хай навіть і на високому професійному рівні. Іншомовний твір повинен звучати в перекладі на іншу мову так, начебто він і був написаний цією мовою: лише стилістична своєрідність, особливості мислення й деталі побуту повинні говорити про те, що перед тобою — твір письменника іншої країни, іншого народу.

В перекладацькому доробку Ірини Стешенко — “Сгор Буличов та інші” Максима Горького, “Вовки й вівці” О. Островського, “Егмонт” Й. В. Гете, “Дон Карлос, інфант іспанський” Ф. Шіллера, комедії К. Гольдоні. Коли в 1958 році вийшов одномісник Ж. Б. Мольєра — найповніша з його українських добірок, то виявилось, що з десяти перекладених там п'єс шість належить перу І. Стешенко.

Зокрема помітні позиції перекладачки на українській карті засвоєння літературних перлин англомовного світу. Дж. Флетчер та Ф. Мессін-

джер, В. Шекспір, Марк Твен, Джек Лондон, Г. Лоусон; 16-те сторіччя поруч з 20-им; драми з життя королів та новелі про австралійських волоцюг — широкий діапазон. І все ж завдяки Ірині Стешенко всі вони заговорили живою українською мовою, зоставшись одночасно, власністю народів, що їх породили.

В листопаді 1957 р. Борис Тен писав у своїй видавничій рецензії на інтерпретацію І. Стешенко “Іспанського священика” Д. Флетчера та Ф. Мессінджера, написаного в 1622 р.: “Характерні риси перекладацького почерку Ірини Стешенко — сумлінна вірність оригіналові й ретельне шукання засобів для відтворення змісту з усіма його відтінками. Бездоганне знання обох мов — оригіналу й перекладу — дало їй можливість створити український еквівалент англійської комедії, при читанні якого майже не відчувається, що це переклад. Добірنا соковита мова перекладу “Іспанського священика”, загальна ясність викладу, чітка будова фраз і інтонацій — усе це робить переклад цілком придатним як для читання, так і для сценічного користування”.

Серед сучасних українських інтерпретаторів В. Шекспіра Ірина Стешенко найпродуктивніша. Вона переклала шість п'єс: “Венеціанський купець” (1950), “Отелло” (1950), “Ромео і Джульєтта” (1952), “Багато галасу з нічого” (1952), “Комедія помилок” (1954), “Двоє сеньйорів з Верони” (1963, перший український переклад; у шеститомнику — “Два веронці”).

Артистичне минуле дуже допомогло Ірині Стешенко у відтворенні Шекспірового слова українською мовою. Добре знання законів сцени позначилося на її перекладах великою невимушеністю і природністю діалогів, приступністю тексту, розрахованого не лише на читача, а й на глядача — і то в першу чергу.

Шекспірове мовлення з його стислістю (І. Франко вживав визначення “прецизія”), з його каламбурами зокрема складне для відтворення, як ось: слова Меркуція (трагедія “Ромео і Джульєтта”):

*If love be rough with you, be rough with love,
Prick love for pricking, and you beat love down.*

У перекладі вдало передано гру слів, хоча стислість вислову, на жаль, втрачено:

*Якщо до тебе так любов жорстока,
Жорстокий будь і ти до неї сам.
Коли її, якщо вона колюча,
Додолу гни, й здолаєш ти любов.*

“Її переклади, — писав у листі до видавництва 1953 року І. Мар’яненко, — завжди відзначаються такими якостями, як точна й вірна передача ідейного змісту оригіналу, відчуття авторського стилю, максимальна близькість в передачі образної системи, ясність мислі автора,

додержання характерності мови персонажів п'єси, збереження ритму оригіналу і, найголовніше, — це володіння секретом будувати текст кожної ролі так, щоб акторові можна було з максимальною органічністю і легкістю виголошувати його на сцені і налагоджувати зв'язок з глядачем. Актори називають цю якість “дохідливістю мови”.

Як же, якими засобами досягає цього Ірина Стешенко? Глибоко аналізуючи п'єсу, перше занотувати текст на папері, вона спочатку, як артистка, перевіряє його вголос, як він звучатиме на сцені в тій чи іншій ситуації, в емоційному насаженні артисто-ролі. Бо перекладач, для неї — це, у першу чергу, актор, що володіє мистецтвом перевтілення.

1966 р. вийшов з друку переклад “Пригоди Гаклберрі Фінна” І. Стешенко. Цей твір, що приніс у світову літературу справжню, живу Америку, з її соціальними й расовими проблемами, з її людьми, — вершина творчості Марка Твена. “Усе новітнє американське письменство вийшло з однієї книжки Марка Твена, яка називається “Пригоди Гаклберрі Фінна” — так сказав Е. Гемінгуей.

Український читач мав чимало перекладів цього твору, починаючи з 1908 р., коли появились дві інтерпретації одночасно: одна — в Києві (К. Грінченко), друга — у Львові (В. Держируки). Багато перекладів, частіше з російської мови, ніж з англійської, появилось в сорокові роки та на початку п'ятдесятих. Але в усіх цих перекладах ми знаходимо лише бліді, відстаннєві тіні Гака Фінна та негра Джіма, що, так само як і побутові сцени на Міссісіпі, втрачають свою тривимірність.

Переклад І. Стешенко був свідомо протитрадиційний. Надзвичайно складне було завдання перекладачки: треба було знайти в українській мові рівновідповідне просторічним та діалектним елементам мови героїв Марка Твена. В попередніх перекладах ці елементи прийнято було просто “списувати” як неперекладні. І. Стешенко вдалося знайти для цих елементів українські відповідники, бо вона обіруч почерпує з неосяжних масивів української народномовної стихії, не оглядаючись на можливі застережні стилістичні позначки до багатьох слів і зворотів. Переклад І. Стешенко підтверджує цю незаперечну істину, що в мові, поки вона жива, не має остаточно відмерлих форм: контекст може покликати до життя будь-яку з них.

*“Люблю слова, що повнодзонні,
Як мед пахучі та п'янкі;
Слова, що в глибині бездонній
Пролежали цілі віки”.*

(М. Драй-Хмара. “Вибране”. К., 1969, стор. 75), — ці слова могли б належати також І. Стешенко.

В 1970 р. Ірина Стешенко подарувала українському читачеві добірку з двадцяти новел Г.

Лоусона, що вийшла сьомою книжкою серії “Зарубіжна література” у видавництві “Дніпро”. Цим виданням І. Стешенко заповнила істотну прогалину в засвоєнні нашою мовою найкращих зразків світового красного письменства, бо завдяки їй вперше заговорив українською мовою найвизначніший письменник Австралії кінця XIX-початку XX сторіч — Генрі Лоусон, що займає в історії австралійської літератури приблизно таке ж місце, як О’Генрі в літературі США, В. Стефанік — в українській. Нашому читачеві, без сумніву, близькі австралійські робітники, наймити, дрібні фермери, стригали овець, які, попри важке, суворе життя і невпинну боротьбу за шматок хліба, зберігають добре серце, людську гідність, почуття братерської солідарності. І. Стешенко знаходить чимало експресивних засобів для відтворення образної системи оригіналу. Характерні риси живої розповіді, властиві більшості новель Лоусона, у перекладі дуже живо передані засобами української народної оповідної манери (інверсії, нестягнених форм прикметників і займенників тощо). Для відтворення стилістичних функцій просторіччя, діалектизмів і вульгаризмів І. Стешенко широко використовує архаїчну, діалектну, і просторічну лексику, слова типу “дженджик”, “жевжик”, “пуцьверінок”, “метикувати”, “тузін”, “шпетити”, “буцегарня”, “шпацірувати” та ін.; у її перекладах чимало фразеологізмів, притаманних побутовому мовленню (“мати клей в голові”, “фіглі стругати”), утворень з суфіксами суб’єктивної оцінки (“чарочка”, “корчомка”, “отамочки”, “аніскілечки”), зрізані форми слів (мо’, тра’). Звичайно, перелічені засоби української мови не завжди є повноцінними еквівалентами відповідних англійських мовоформ. Однак, загалом вони забезпечують той рівень відповідності, який дозволяє говорити про відтворення в перекладі нерозривної єдності змісту й образної системи, що є основною вимогою до художнього перекладу.

І. Стешенко зробила свій внесок і в українську лондоніану. Її започатковано 1913 р., коли в січневих випусках київського тижневика “Вісник культури і життя” (Числа 2, 3, 4) було опубліковано оповідання “Батар”. Ближче ознайомлення показує, що переклад зроблено з оригіналу та що перекладач (на жаль, прізвище його невідоме) був майстром своєї справи.

Протягом 1969-72 рр. у видавництві “Дніпро” вийшов дванадцятитомник творів Джека Лондона. Одним із членів редакційної комісії, до речі, був Микола Лукаш. У перекладі І. Стешенко знаходимо у цьому виданні три оповідання північного циклу “Нерозв’язна загадка”, “Віра в людину”, “За того, хто в дорозі”, оповідання “На берегах Сакраменто” (з циклу “The Dutch courage”, поданого у цьому виданні під неправильним заголовком

“Голландська мужність”), “Волоцюга і фея” (зі збірки “Тезменові черепахи”), п’єсу “Крадіжка”. У дев’ятому томі вміщено роман “Місячна долина” в давньому перекладі Вероніки Черняхівської, зредатованому І. Стешенко. І знову перед нами високоякісні сторінки української лондоніани і знову промовляє до нас Джек Лондон, а не бліда тінь його, до того ж, говорить живою, мелодійною українською мовою, бо головне правило перекладачки: ніде й ні перед чим не поступатись своєрідностями та красою рідної мови.

Попри досить серйозний вік, І. Стешенко була сповнена творчих плянів та задумів, яким, на жаль, не суджено було здійснитися. 13 березня 1973 р. у газеті “Радянська Україна” — органі ЦК КПРС, Верховної ради і Ради Міністрів Української РСР — було опубліковано статтю “Турист за дорученням”. У ній йшлося начебто головню про родину Горбачів з Німеччини (яка, до речі, зробила надзвичайно великий внесок в українську культуру), але своїм вістрям стаття була скерована проти Г. П. Кочура та І. І. Стешенко. Їх названо було похилого віку літераторами, що мають зв’язки з українськими буржуазними націоналістами з-за кордону. Г. Кочура було звинувачено в тому, що він дав студентові Франкфуртського університету Маркові Горбачу “папірець з пляном підходу до якогось будинку”. Насправді ж, як поясняв згодом Григорій Кочур, ішлося про книгарню письменників “Сяйво” на вулиці Червоноармійській, поряд з Бульваром Т. Шевченка. Ірину Стешенко звинувачено в тому, що вона одержує “подачки з-за кордону” та що двері її квартири гостинно відчиняються для сумнівних відвідувачів також з-за кордону. Серед них було названо й Віру Вовк-Селянську з Бразилії, яку пані Оріся запросила до свого дому на прохання Правління Спілки письменників України. Статтю передрукувала охоча завжди на такі “матеріали” “Вільна Україна” у Львові 16 березня 1973 р.

Це був присуд і присуд дуже суворий в епоху наступу маланчукізму. Удар, жорстокий удар було нанесено найкращим представникам українського художнього перекладу. Незабаром Григорія Кочура було виключено із Спілки письменників. З іншого приводу виключили й Миколу Лукаша. Ірину Стешенко із Спілки не виключили. “Товарищи шибко бдительные” вважали недоречним робити це: навіщо перетворювати Ірину Стешенко в жертву, що, як правило, часто викликає співчуття? Доречніше виявити до неї так званий “пролетарський гуманізм” (бодай же його нікому не звідувати!).

Закінчення на стор. 36.

Центральний Комітет Комуністичної Партії Радянського Союзу.

Товариші вельми пильні.

Найсердечніше вітаємо вельмишановну

Анну-Галю Горбач

*Почесну членку СУА, довголітнього члена нашої Редакційної Колегії
з нагоди її ювілею!*

Бажаємо міцного здоров'я, довголіття та дальших творчих задумів і здійснень!

Головна Управа
Союзу Українок Америки,
Редакційна Колегія журналу
"Наше Життя".

ЧОМУ Я "АННА" А НЕ "ГАННА"

Написати цей короткий в'яснювальний фейлетон приневолив мене полєнс-волєнс один мовний редактор, що раптом, на моє здивування і маленьке обурення, мабуть, мислячи "по-українському" перезвав мене на "Ганну", бо його редакторське "нормативне" думання не визнає жодних відхилень від центрально-українських норм літературної мови, включаючи сюди також імена. І стала я вже проти моєї волі "Ганною-Галею"...

А маю я на метриці, що її виставив православний священик українського роду, але румунської церкви, в південно-буковинському селі Бродина, написано чорно на білім "Анна" за моєю покійною бабою Анницею Луцяк, родом з покутсько-буковинських Шипенців (існувала навіть в пізньому середньовіччі над Прутом "Шипенівська Земля" з власним гербом). Правда, моя покійна мати, що виростаючи, захопилася, як немало її ровесників, загальноукраїнським духом, коли я народилася, дуже собі бажала, щоб мене охрестили "Галею", але цьому заперечив отець Зеленко. Він заявив моїм батькам, що такої "святої" у православному календарі немає, і що "Галя" правдоподібно здрібніла форма "Ани". (Подібно думають всі ті знайомі не знайомі з України, що незважаючи на мій надрукований на конверті "штемпель" вперто мене якось "українізують", коли адресують до мене листа, або згадують мене в якомусь зв'язку, при чому керуються якимись нормами, що виключають нас, позацентрального українців, а також наші мовні звички). І так сталося, що всі, вдома і в народній школі звали мене "Галею, Галькою", а в метриці стояла записана "Анна". Коли мене вислано в румунський дівочий ліцей в Чернівці, записали мене там на підставі бродинського свідоцтва "Аною", однак ми всі себе там між собою, по шкільних звичаях, називали якимись "скороченнями" (там товаришки називали мене "Луці" від прізвища Лу-

цяк). Скорочувано імена або прізвища, звичай, який я пізніше спостерігала також у школах Німеччини. Але з чернівецьких шкільних років пам'ятаю, що катехит православної релігії, отець Ташук (також українець, як зрештою і пів кляси, хоч в рубриці origina ethnica подавали, що вони румунського походження) мене запитав чи я "Ана", а чи "Анна", на що я відповіла, що "Анна". Питання його мало ту причину, що в канцелярії мене записано по-румунськи "Аною" (тільки з одним "н"), а тому, що моя origina ethnica була подана як українська, то його українське серце уважало, що українська дівчина може бути тільки "Анною" і не повинна писатися в румунській формі...

Коли ми під кінець 1940 р. покинули Буковину і переїхали до Німеччини, то моє неофіційне ім'я "Галя" набиало "офіційного" характеру таким чином, що фігурувало на всіх моїх німецьких шкільних та університетських свідоцтвах та документах (це тому, що я сама під час наших родинних мандрів з Тюрингії по Берліну, з Берліну до Вестфалії вишуквала собі відповідну школу і зголошуючися подавала себе як Галю... Так поволі почало входити це моє "родинне" ім'я також у різні виказки... Аж одної днини, вже кілька років після війни якомусь порядколюбивому німецькому урядникові, що виставляв нам нові виказки, це впало у вічі, й він, випитавши мене як то я живу з такою подвійною "ідентичністю", що важко догадатися, чи я Анна чи Галя, або можна б припустити що займаюся якимись законом недопущеними справами, запропонував мені соломону розв'язку: в майбутньому злучити оба імена і не баламутити більше німецьких урядників... Цей "порядок" мав і свою "таксу": за кожен букву з Галі треба було заплатити по марці. А що це було в Німеччині а не в Україні, де Галя пишеться з чотирма буквами, то я заплатила тодішніх недешевих п'ять марок, за кожен по одній

марці.

Це моє подвійне ім'я має тільки той негатив, що в родині ніхто не респектує моїх іменин: коли в грудні є Анни, я їм пригадую, що маю іменини, посилаються на Галю, Галину, Олену і навпаки. Але, що при спартансько-робочому режимі взагалі на

такі святкування мало звертають увагу, то я вже давно перестала допоминатися...

То ж прошу ласкаво респектувати і мою буковинську "Анну" і мою родинну "Галю", бо все має свою українську рацію і неперевершений німецький порядок, про який уже Батько Тарас знав що і до чого...

А.-Г. Горбач

НЕОНІЛЯ ВИНЯРСЬКА

“ОСТАРБАЙТЕР І ГЕТЕ”

(Продовження)

Протяжний свист паротяга тривожно відбився в серці. Стукотіли колеса, повз віконце минали станції, села й містечка. У вагоні було так тісно, що мусіли стояти впритул. За якийсь час потяг зупинився. Супровідна сторожа відімкнула двері, наказала всім справлятися по потребам в кущиках, тут же біля залізниці. Незручно і соромно, але вибору нема, — перед нами ніч і довга дорога. У вагоні, ще поки замкнули двері, ми пробували поскладати клунки, щоб можна було вільніше стояти, а декому пощастило присісти. Так їхали цілу ніч. Вранці, як розвиднілось, витягали з торб щось їстівного, щоб підкріпитися, а від спраги рятували яблука, що везли з собою.

Коли опинилися на території Польщі, потяг зупинився. Нас повели до будинків за огорожею. Сказали, що тут має відбутися санітарна перевірка. Розділивши жінок і чоловіків на окремі групи, примусили роздягатись до гола тут же, на подвір'ї, перед будинком. Був ясний, але морозний день. Не хотілося вірити, що маємо роздягатись на такому холоді і пробували протестувати, але грізні погляди і поштовхи наглядачів з палицями в руках переконали нас, що це не поганий сон, а дійсність. І так роздягнені чекали в черзі коли нарешті нас впуснуть у будинок.

У передній кімнаті при столику сиділи два старших німці. Це вони провадили так звані "санітарні" оглядини, обшупуючи поглядом кожну постать. Все відбувалося мовчки. Коли ж прийшла черга на мене, один німець чомусь запитав, чи я учителька. По "оглядинах" ми опинилися в цілком порожній камері з цементовою долівкою. У стелі були вмонтовані головки на душ, звідти на нас потекла густа рідина брунатного кольору. Вона розповзалась по голові, волосся й тілу. Наглядач пояснив, що це на "відвошивлення". Хоч сполоскали нас водою, було її замало щоб обмитись. Не було чим обтертись. У сусіднім приміщенні, де були лише лавки, чекали поки висохнемо і одержимо наш продезинфікований одяг. Під час цілої процедури обслуговували нас виключно чоловіки.

А далі знову їзда тим самим потягом. Вечір, ніч. Навіть присівши на клунку не могла заснути. Дрімала, коли почула, що потяг зупинився. З віконця було видно напис — Кенігсберг. Тут постоявши пару годин, потяг поїхав у протилежному напрямку, тобто на південь.

Уже вдень побачили, як змінився краєвид і вигляд поселень з типовими німецькими назвами "бергів" і "дорфів". Підїздили до великого міста. З напису на станції, де потяг зупинився, довідалися, — ми приїхали в Дрезден. Тиснулись до віконця, приглядалися, — скрізь чистота, порядок, гарно зодягнені пасажири, добробут і цивілізація.

Та ось загупали ногами вартові, розсунули засови: "Вилітай! Раус, раус, шнель!" Засиджені, набрякли ноги

не слухались, але ми хапали свої речі, бо й самі хотіли швидше розпрощатися з остогидлим вагоном. Бічними ходами вивели нас на вулицю, уставляли в ряди. Незграбні, зігнуті під тягарями постаті утворили довгу колону, що рушила серединою вулиці по мостовій. Наглядачам чомусь було спішно, щось грізно вигукували і підганяли. У мене не ставало сили, від тягару боліли руки і розгинались пальці, а поліцай підштурхував у спину. Щоб не відстати я мусіла б позбутися частини багажу. Дівчина, що йшла поруч мене, побачила, як я мучуся. Одною рукою вона підхопила мій клунок і ми вже несли його разом. Тим часом я помітила на хіднику поблизу нас молоденьку "фроляйн" в гарній, плісованій спідничці, моднім жакетику. Вона йшла так легко і бадьоро, закаблуки її черевичків вицокували ритмічно і вся вона була виявом життєрадісності. В тій хвилині мене охопило почуття протесту і обурення: чому така несправедливість, чому я маю так поневірятись, коли ось цій німочці так легко і добре? Це почуття було хвилеве, але закарбувалося в пам'яті назавжди.

Нарешті ми опинилися перед брамою великого табору. Обширна площа, вся забудована одноманітними, сірими бараками, загорожена високим парканом з колючого дроту. Це був так званий "розподільник". Сюди звозили робітників з країн, окупованих німцями, для розподілу на працю. В одній, відділеній дротами частині табору — робітники з СРСР, так звані "Ост", в другій — французи, чехи, поляки та інші. Вони привітно махали до нас руками, віталися і на наше здивування не виглядали пригніченими. Ми ще тоді не знали, що німецька адміністрація не відносилася до всіх однаково, — після жидів і циганів "остівцям" доводилось найгірше.

В таборі на площі спочатку нас рахували, а тоді повели в бараки. Видали вечерю: "баланду" з відпадків ярини невиразного походження, кусничок хліба і брунатну гарячу воду з дуже дивним і прикрим запахом. Цей "чай" чомусь дістав від нас назву "віники". Баланду ніхто не хотів їсти, а брунатну, гарячу воду пили, бо були дуже спрагли. Змучені тяжкою їздою, лежали на солом'яні матраци без подушок чи накриття, поснули, хто глибоким, а хто тривожним сном.

На другий день нас вивели на площу і почали ділити по групах. Розподіл проводив якийсь чортяка в образі людини. Присадкуватий, з перекошеним, огидним обличчям, він викликував зі списку прізвище за прізвищем, причому до кожного додавав найгіршу російську лайку та ще "собачий хвост". Якби не було так гірко і образливо, то було б навіть смішно. Але смішно не було. Викликуючи прізвища, цей недоліток призначав до одної чи іншої групи на різні місця праці. Ми з мамою боялися, щоб нас не розлучили. Але на щастя ми попали

до тої самої групи на працю до званої в світі фабрики Цайс-Ікон.

Ще того ж вечора нам довелося пережити страшне приниження. Коли вже збиралися спати, до нашої кімнати зайшли три німці і наказали всім роздягатися. Ми знали, що наш протест тут не допоможе, але стояли не рухаючись, мов скам'янілі. Погрози, поштовхи і шарпання одерж примусили піддатися. При кволім світлі одинокої малої жарівки ми пробували заслоняти одна одну. Озлоблення проти сваволі убивало в мені почуття сорому за себе, в моїх очах світилась ненависть. Але мені було дуже прикро за маму, що і вона була предметом отих нахабних оглядин. Німці щось шварґотали між собою, коли нараз почувся стукіт у двері, вони схопилися і зникли так само несподівано, як і з'явилися. Настрашені, схвилювані ми довго не могли заснути.

Вранці вивели нас з речами на площу, уставляли в ряди і рахували. Під наглядом сторожі з рушницями в руках повели через місто до меншого табору, теж загородженого колючим дротом. Тут розмістили по бараках, 12 осіб до кімнати, де крім двоповерхових нар була ще грубка, стіл і пару лавок. Було тут чисто і навіть жарівка світила ясніше. До нашої кімнати потрапили дівчата з Чопович.

Знову видали “баланду”, кусничок чорного хліба і чай “віники”, а при тому заповіли, що о п'ятій рано нас збудять збиратися до праці. Була ще темна і холодна ніч, коли на подвір'ї серед бараків нас викликали, рахували і уставляли в ряди. Вартові відкрили браму і знов під пильним наглядом сторожі ми вирушили на фабрику Цайс-Ікон. Ішли кілька кілометрів аж зупинилися перед великим п'ятиповерховим будинком. Тут мусіли скинути верхній одяг і залишити його висіти на подвір'ї. Нашу групу приділили на п'ятий поверх обслуговувати машини для обточування металевих частин — деталей. Мене призначили до трьох великих машин. Майстер-механік давав інструкції, показував як обходитися з машинами, як заставляти, обточувати деталі. Наука ця була не дуже складна, але вимагала постійної уваги, фізичного зусилля, а що найгірше, постійного стояння, впродовж 12-ти годин. Була одна перерва на “обід” коли видавали баланду і кусник хліба. Від баланди з підгнилої ярини робітники діставали розвільнення і “корчі”, то ж доводилось обмежитися хлібом і гарячою водою. Коли вже знов стемніло, ми поверталися на подвір'я, де висів наш замерзлий, а часом мокрий одяг. Тоді нас знову рахували і, так само як вранці, відпроваджували до табору, де ми ще раз були перераховані. Нема-то, як німецький порядок і солідне виконання обов'язків! Проквітнувши вечірній “пайок” не хотілося ні думати, ні говорити, падали на матраци і засипляли. І так щодня крім неділі, коли ми чистили кімнату, прали і сушили одяг.

Праця при машинах була не тільки виснажуючою, але і дуже нудною. Тому я намагалася якось себе розважити: пригадувала ще в школі вивчені вірші, тихенько підспівувала улюблені мелодії, мотиви з опер. Одного разу я не помітила, як до моїх машин підійшов і щось розглядав наш майстер-механік. Почувши мотив з “Трав'яти” не міг з дива вийти, розпитував звідкіля я знаю цю музику. Пояснила, як уміла, що музика в нашому домі звучала часто, що граю на фортепіані. На другий день майстер приніс мені високу, дерев'яну скриньку, щоб час від часу могла присісти у перерві поміж машинами. За скриньку я була вдячна, хоч правду

кажучи, часто “сидіти” не доводилось. Все ж увага майстра відбилася в душі промінчиком людяности.

Я постійно думала, як вирватися з табору, де ми були цілковито позбавлені волі, а недоживлення і тяжка праця вичерпували всі сили. Була одна надія на порятунк, — ми мали адресу рідного брата мого покійного батька, Семена, який ще від тридцятих років перебував у Німеччині, в Берліні. Складні події і обставини закинули його там.

Під час визвольних змагань за українську державність (1917-1920) він служив в українській армії як офіцер-артилерист, керував бронепотягом під Крутами, перейшов тиф, з відступом війська на захід був інтернований поляками, втік з табору і перейшов в Карпатах кордон до Чехословаччини. Навчався в Празі, а згодом у Брно, де захистив диплом інженера. З початком 30-их років переїхав до Берліна і працював приватним секретарем Гетьмана Скоропадського. Він не хотів прийняти німецьке горожанство і тому не міг працювати за фахом. Щойно з початком війни змінилося наставлення уряду і чужинець Семен Лощенко дістав посаду інженера при будівельній фірмі А. Штапф.

Останню вістку від Семена наша родина мала ще з Праги десь в половині двадцятих років. Потім контакт урвався, бо листування зробилося небезпечним. Вистачало отримати лист чи картку із “закордону”, щоб в очах радянської влади стати “ворогом народу” і бути ув'язненим чи запротореним в концтабір. Моя бабця сильно вірила, що її давно не бачений син, живий і коли німці окупували Україну, просила написати на місце останнього контакту. Лист заадресований просто: “Семен Л., Університет, Прага” був пересланий знайомими, що їхали до Львова. В Празі знайшовся хтось, хто знав адресу Семена в Берліні. Великою була наша радість, коли за пару місяців отримали від Семена його зворушливий, довгий лист.

Отже, тепер вся надія була на нього, на мого дядька. У Дрезденському таборі я познайомилася з перекладачкою Наташею, інтелігентною дівчиною росіяною. З її допомогою я вислала лист до дядька Семена з проханням порятунку. За якийсь час таборова адміністрація повідомила нас, що будемо мати зустріч з родичем з Берліна. В цей день ми не пішли на працю і з хвилюванням очікували побачення. Коли ж в притемненій порожній залі ми вперше побачили Семена, в мене спонтанно вирвалося “Батько!”, — бо подібність була велика. Не обійшлося без сліз. Оповідали і розпитували, а дядько Семен запевняв, що знайде спосіб забрати нас з табору. З того часу ми жили надією, що це скоро станеться.

Тим часом мамі стався прикрий випадок: під час закладання деталі в машину її палець попав між зубці точильних коліщат і був покалічений, причому до рани дісталися металеві опилки і машинова олія. Палець болів і гноївся, поширилась інфекція і мама вже не могла працювати. Були випадки коли хворих “остівців” не лікували а ліквідували. Невідомо яка доля спіткала б маму, але в адміністрації табору знали, що у нас є захист в особі дядька Семена, тому її руку лікували.

15-го квітня 1943 р. ми вже не вийшли на роботу, бо по нас приїхав Семен. Він використав зв'язки на фірмі, де працював, де з ним рахувалися і цінили як здібного інженера. Дістав від них офіційне запотребування на креслярку (це я!), а для мами секретарство в

Українському Науковому Інституті. Представив це в Берлінським арбайтсамті, де полагодили переведення нас з табору в Дрездені на працю в Берліні. Прибили печатку і “аллес ін орднунг” – (“все в порядку”).

Тяжко було прощатися з нашими дівчатами з якими ділили долю, з якими зжились за цей час.

Щоб не привертати до нас зайвої уваги, Семен привіз нам плащі, капелюхи і черевики по німецькій моді. І так ми, прибравши новий вигляд, вийшли з табору, поїхали вже пасажирським потягом до Берліна. Ввечері, коли потяг зупинився на головній станції, почули, як сирени ревуть відклик тривоги. Берлін, ще не розбитий і величавий, діставав перші, поважні налети бомбардувальників.

На Роонштрассе ч. 5 на нас чекала родина дядька Семена: дружина Ольга і три малі, гарненькі дівчинки, — Галя, Ірена і Оля, — мої кузинки. Приємно було, що ці дівчатка, народжені в столиці Німеччини, розмовляли українською мовою, звичайно, між собою вони також щебетали по-німецьки. Приїхали ми в суботу, в неділю відпочивали, приміряли одяг, роздобутий для нас тетою Олею, багато розповідали і розпитували, знайомились з ніколи не баченою родиною. З дівчатками мене зблизили казки: я залюбки оповідала, модулюючи голос на різні лади, а вони радо слухали, чим страшніша казка, — тим краща.

А в понеділок вже треба було вибиратися на нову працю в бюро фірми А. Штапф. Мене туди повіз дядько Семен і представив як свою племінницю. Його співробітники приходили подивитись, як виглядає то чудо. Було домовлено, що я працюватиму кресляркою, але технічних вмілостей креслярства я не мала, німецьку мову знала слабо і навіть на машинці не вміла писати. Мені було дуже незручно і соромно, що я нічого не вмію, хотілося, як то кажуть “крізь землю провалитись”. Мене посадили в кімнаті майстра-будівельника (бауляйтер), старого і бридкого “партай геноссе”, який більшість дня перебував на будовах, з чого я дуже раділа. Мені доручили робити копії з накреслених рисунків, перераховувати на машинці незрозумілі рахунки. Все ж якесь заняття. Щодня я купувала берлінський часопис “Фелькшпер Беобахтер” і намагалася потроху читати, а коли приходив майстер, я відгороджувалася від його суворих, допитливих поглядів, застромивши часопис поміж два бюрка.

Мама опинилася у сприятливіших умовах, бо директор Українського Наукового Інституту і всі співробітники були українці. Коли мама там вперше з’явилася, директор, професор І. Мірчук доручив їй друкувати якісь листи. Виявилось, що вона зовсім не вміє писати на машинці. Здивований професор до мого дядька: “Так Ви ж казали — друкує як богиня. На це відповідь: “А де Ви бачили, щоб богині друкували?” Приятелі, вони тільки розсміялися. Все ж для мами знайшлася робота у словниковому відділі під керівництвом професора Кузеля, а відношення співробітників було виrozumілим і приязним.

І так, завдяки старанням і вмілості дядька Семена ми вирвалися з табору, опинились в цивілізованому середовищі. Однак нашим обов’язком було замальовуватися і оформитись у головному таборі для спроваджених зі сходу робітників “ост”. Там нас фотографували з таблицею і номером на грудях, як кримінальникам зробили відбитки пальців, видали наліпки “ост” і ганебний документ, що і досі у нас зберігся “на

пам’ятку”. Незважаючи на наказ, наліпки “ост” ми ігнорували і ніколи не носили.

Тижнів зо два після приїзду до Берліна Семен піднайшов для нас поблизу кімнатку у старої, самотньої німкені фрау Браунліх на вулиці Гінденбургдам. Ми раділи, що маємо свою, умебльовану кімнатку, вже дещо привикли до праці, здавалось, життя трошки наладалося, та не надовго. Почалися часті, нічні налети — бомбардування. Це англійці відплачували за спустошення в їхніх містах. Серед ночі гули сирени, всі мешканці п’ятиповерхового будинку поспішали в підвал, там було тісно і душно. Довкола гуло, стрясалася земля, хитались стіни, то гасло то знову світилося світло. Огортав панічний страх, що ось все завалиться, що не буде рятунку. Напружене, тривожне чекання, — що визначить доля.

І так минали дні і ночі. Одинокою розвагою було кіно. Воно було також допоміжним для вивчення мови. Оглядаючи кінофільми, можна легше похопити розмовіру мову, правильний акцент. Несподівано для мене відкрилася незвичайна нагода: фірма А. Штапф дозволила відвідувати двогодинні курси німецької мови для чужинців, що відбувалися в приміщенні Гумбольдт Університету в центрі міста. Там навчалися підприємці, фахівці, а також студенти з різних країн світу, серед них кілька молодих українців з Галичини і Волині. В їхньому товаристві я знаходила відпруження і моральну підтримку. Вивчення мови поступало вперед і за пів року я вже добре розмовляла і читала літературні твори в оригіналі. Для заавансованих студентів відбувався курс німецької літератури, — огляд творчості Шіллера і Гете. Для мене було великою приємністю слухати розповіді професора та брати участь в дискусіях. Тут я була на рівні з іншими, ніхто не допитувався чи я “ост” і як я тут опинилася.

Настала зима 1943/44 р. У відплату за міста, зруйновані німецькими налетами в Англії, нічні бомбардування Берліна британцями зробились постійними. Їм помагали американці. Щоночі гуділи сирени, палала одна чи друга дільниця міста. Семен вивіз свою родину до містечка під Штетіном, де ще було досить спокійно, а сам перебував на будовах у віддалених місцевостях. Ми повернулися в їхнє помешкання, щоб доглядати його. Дядько Семен порадив нам не спускатися в підвал під час налетів. Пояснив, що будинок поцілений бомбою, може поховати живцем, а розбиті водні і газові труби докінчити. Це була б жахлива смерть. Тому радив ховатися у викопаних на подвір’ї траншеях — (шплітерграбен), де було більше шансів лишитися живими. Всі сусіди спускалися в підвал, до “грабен” крім нас йшли лише старші чоловіки, добровольці-пожежники. Там було холодно, вогко і темно, присвічувала лише мала ліхтарка. Дуже виразно чути гудіння моторів, свист падаючих бомб, вибухи. Страшно. Бліді перелякані обличчя пожежників. Чуємо їхню розмову, що на фронті ліпше, бо там можна стріляти у ворога, а тут безсилне і німе чекання, що буде. Часом бомби розривалися зовсім близько, стіна в нашому будинку завалилася, повилітали вікна і двері. Недалеко від нас повітряна міна розбила шестиповерховий будинок. Під величезною купою цементу, цегли і заліза загинули всі жителі, що там сховалися. Нас огортали конфліктні почування: страх перед руїною, страх за своє, це молоде життя, — і разом з тим свідомість і надія, що саме ця руїна наблизить кінець гітлерового райху, наблизить кінець війни.

Закінчення в наступному числі.

КОНФЕРЕНЦІЯ СФУЖО

Європейська Регіональна Конференція Світової Федерації Українських Жіночих Організацій відбулася 13-26 червня, 1999 р.

Конференція почалася у Празі, Чеській Республіці, а закінчилася в санаторії “Квітка полонини” на Закарпаттю.

Метою такої довгої конференції було познайомитися з новою складовою організацією СФУЖО в Чехах, пізнати українську Прагу, та побачити, як живуть і працюють наші сестри і брати у Чеській Республіці.

Учасницями конференції були члени Екзекутиви СФУЖО та делегатки європейських організацій. Гості були з Канади і Америки. Взяли участь членки США — Наталія Даниленко, Марія Кондрат, Божена Ольшанівська, Ярослав Рубель.

У Празі відбулася зустріч з українською громадою і членами Об'єднання жінок Чехії, та в українському посольстві з послом України у Празі Олександром Озодовським.

На цвинтарі відвідали могили світочів української культури, науки, мистецтва і шкільництва. В Подєбрадах оглянули пам'ятки українських місць, Українську Господарську Академію, музей, тощо.

Офіційні наради почалися в Кошицях у Словаччині в яких взяли участь представниці словацьких жінок і посол України в Словаччині, Юрій О. Рилач.

Цікаві думки на тему “Можливості громадської праці в країнах поселення” висловили Галина Туркевич — вчителька з Польщі, д-р Олена Довгович зі Словаччини, Лідія Чикальська — журналіст-

ка з Естонії, проф. Валентина Борисенко з України.

Доповідь “Д-р Августин Волошин і Карпатська Україна” виголосила д-р Тетяна Беднажова.

Тут відбулася прес-конференція при участі журналістів центральних словацьких газет і телебачення.

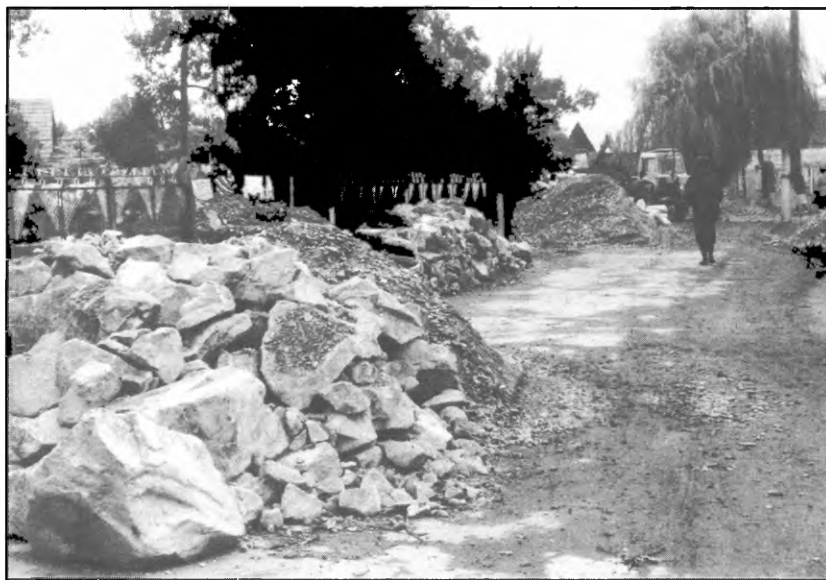
Учасниці конференції мали нагоду відвідати автохтонні землі українців на Словаччині, оглянути дерев'яні церкви Свидниччини, які у Словацькій Республіці мають своє незаступиме місце.

У червні Свидник стає головним містом Українсько-русинської культури до якого з'їжджаються і беруть участь не тільки ансамблі Словаччини, але й з Європи і України. Цього року “45-те свято культури Русинів-українців Словаччини” мало широко заплановану програму в склад якої входили виступи дітей, молоді, співи, танці, деклямації, тощо. Гордість української культури — це прекрасний музей у Свиднику, яким пишаються не тільки українці, які проживають у Словаччині, але також поза її межами.

Дальша дорога вела в Україну до Ужгороду. Знову зустрічі з громадою, жіночими організаціями та членами Союзу Українок.

Зупинилися над річкою Тисою, яка завдала такого великого лиха на Закарпатті. На площі, де колись стояли хати, звозять будівельний матеріал, цеглу, дерево, цемент і т. д. Праця поступає вперед, будуються нові доми, або направляють старі.

По дорозі до Хусту ми відвідали могилу Січовиків Красного Поля, де відбулися бої 15 бе-

*Закарпаття. Село після повені.
A village after the flood.*

резня, 1938 р. між захисниками Карпатської України та мадярськими окупантами.

Відвідали два відпочинкові табори дітей-сиріт, напівсиріт, а також з багатодітних сімей, які постраждали від повені. Перший табір "Урожай" в якому відпочивають діти 7-12 років. Другий табір – "Квітка полонини" в якому лікують дітей.

Діти чисті, усміхнені, говіркі, відважні, кожна дитина хоче щось сказати або спитати, а ще, коли притуляться до вас, то не хочеться їх залишати. Це – наші діти. Говорять доброю українською мовою. Їхня доля незавидна, бо час відпочинку, чи лікування скоро кінчається, а завтра вони повертаються до сірих буднів, а не одна дитина потребує нашої помочі. Не забуваймо про них!

Ці табори є спонсоровані суспільною опікою Союзу Українок Америки.

При зустрічі з Союзом Українок Свалящини, голова СУ щирими і теплими словами дякувала СУА за їхню надзвичайну допомогу потерпілим від повені на Закарпаття.

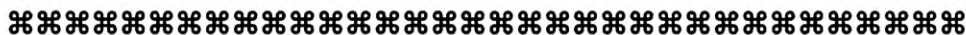
Ярослава Рубель передала книжки ХХV

*Посол України в Празі Олександр Озодовський і Ярослава Рубель.
Ukrainian consul in Prague, Oleksander Ozodovsky, with Jaroslawa Rubel.*

Конвенції СУА послам України в Празі – Олександрові Озодовському і в Кошицях – Юрієві О. Рилачу, та д-р Оксані Ганич – голові СУ в Ужгороді.

Ярослава Рубель.

НА СВ'ЯТІ НАДІЙ – ВИБРАНЕ ЄВГЕНА СВЕРСТЮКА

Великий корпус "Вибраного", об'ємом на 800 сторінок, що появилася 1999 р. в Києві до 70-річчя колишнього правозахисника, відомого есеїста, літературознавця, поета і письменника Євгена Сверстюка містить цілу низку творів аналітичного характеру, що займаються кризовою ситуацією ук-

раїнського суспільства, літературними постаттями та їх творчістю, а також статті, присвячені відомим постаттям української та чужої культури, літератури та чільним правозахисникам. Два відомі українським читачам автори, літературознавці Михайлина Коцюбинська з Києва, та недавно померлий професор Іван Кошелівець з Мюнхену, одні з найкращих знавців літературного процесу "шістьдесятників", до яких належить Євген Сверстюк, знайомлять у своїх статтях з людиною, правозахисником та автором Євгеном Сверстюком. Цю книжку повинна мати кожна міська, шкільна та високошкільна бібліотека, тим більше що її матеріал знайомить переважно з важливими постаттями української та європейської культури, дає глибокий вгляд в суспільні, культурно-історичні процеси, духовну кризу України й вказує на можливості позитивного розвитку наболілих проблем. Даруйте книжку друзям, школам та бібліотекам в діаспорі та головно в Україні!

А.-Г. Горбач.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

Учасниці Конференції українських американських організацій у Вашингтоні. Ліворуч: Рома Дигдало, Марія Томоруг, Ірина Куровицька — голова СУА, Анна Кравчук, Оксана Фаріон.

At the Joint Conferences of Ukrainian American Organizations in Washington. From left: Roma Dyhdalo, Maria Tomorug, Iryna Kurowyuskyj, Anna Krawczuk, Oksana Farion.

6 червня ц. р. — річні загальні збори Українського Музею в Нью-Йорку. Голова СУА Ірина Куровицька привітала переобрану голову Ольгу Гнатейко та усіх членів Управи і адміністрації УМ.

12 червня — засідання Екзекутиви СУА на якому відбулася передача діловодства новій Управі.

13 червня — Загальні збори Округи Нью-Йорк. Голова СУА Ірина Куровицька привітала збори. Головувала Варка Бачинська. На голову округи перевибрано Олександрю Кіршак.

23-27 червня — спільна Конференція українських-американських організацій у Вашингтоні. Програма СУА: 1. пляни праці на наступні три роки; 2. святкування 75-ліття СУА. Доповіді: 1. "Здоров'я жінок у США" — д-р Сузан Стуварт. 2. "Здоров'я жінок в Україні" — д-р Зореслава Шкіряк-Нижник; 3. "Проєкт змін прав праці для жінок з України" — Олександра Ісаєвич Мейсон та Harriett J. Hagger з бюро праці США; 4. "Генетичне програмування харчів" — L. Val Ciddings, Ph.O. — представник фірми Monsanto та Темпа Рейвен — голова Національної Ради Жінок США. Програму вела Варка Бачинська.

Голова СУА Ірина Куровицька взяла участь у пленарній сесії ТВІГ на тему "Trafficking in Women". Вона подякувала організаторам за дбайливо підготовану конференцію та подала пропозицію створення коаліції, до якої могли б включитися всі, які не належать до надбудов.

15 липня — засідання Екзекутиви Українського Музею. Ірина Куровицька — голова СУА, взяла участь як перша заступниця голови Управи УМ.

17 липня — відбувся "День Союзянки" Округи Нью-Джерсі. Голова СУА І. Куровицька взяла участь. Присутніми були Почесна голова СУА Анна Кравчук, Почесна членка СУА Іванна Ратич та члени Головної Управи Люба Більовщук і Марія Полянська (голова Округи Н. Дж.).

14 серпня — засідання Екзекутиви СУА. Узгоднені пляни праці, назначено дати наступних засідань, розглянено перспективи праці Суспільної опіки на наступні три роки.

22 серпня — відбувся "День Союзянки" Округи Нью-Йорк на Союзівці. Голова СУА привітала присутніх, подякувала організаторам та поділилася думками про пляни праці СУА. Присутні члени Головної Управи СУА — Ірина Стецьків, Ярослава Рубель, Надія Шмігель і Олександра Кіршак (голова Округи Н.Й.).

22 серпня на святкуванні Дня Незалежності України СУА репрезентувала референтка архіву Ольга Тритяк.

Щиро дякуємо вільній членці СУА

Христині Іжак

за мистецьке оформлення обкладинки книжки XXV Конвенції СУА, фрагмент з якої ми помістили в червневому числі нашого журналу.

НОВООБРАНІ ПОЧЕСНІ ЧЛЕНКИ СУА

МАРІЯ ВИСОЦЬКА-КРАМАРЧУК

Марія Висоцька-Крамарчук народилася 3 квітня 1919 р. у Станиславові (Івано-Франківськ) де закінчила українську приватну гімназію УПТ “Рідна Школа” в 1937 році.

Однорічним курсом у польській державній торговельній школі засвоїла початки адміністративної праці і вступила до “Україн-Банку” (директор Вишневський). Там працювала до виїзду на студії у Відні, Австрія. Три роки студювала Вищу торговельну школу (Hochschule fuer Welthandel) одначе не закінчила через виїзд до Америки.

В Рочестері, Нью-Йорк продовжувала науку в Rochester Business Institute. Перша праця в Америці була “з голкою в руках” у швейній фабриці чоловічих одягів. Знаючи англійську мову зі студій у Відні, поступила на працю Lincoln First Bank, де три роки була позичковим урядовцем, опісля десять літ книговодом у гуртвіні домашнього устаткування Sherelis Furniture, рівночасно допомагаючи новоприбулим українцям у перекладах з англійської і німецької мов.

Після 17-літньої праці на пості фінансового керівника фірми Alton Manufacturing (власник Андрій Чорнобиль) перейшла на заслужену емеритурю.

Громадська діяльність почалася ще з гімназійних часів у наукових (проф. Володимир Павлусевич) драматичних гуртках, в хорі, спортовому товаристві “Сокіл”, товаристві “Просвіта” і Союзі Українок (молодеча ланка). Гімназисткою була учасницею історичного Першого Світового Жіночого Конгресу в 1934 році у Станиславові. У Відні була активним членом Української Студентської Громади “Січ”.

Одружена з Іваном Крамарчуком, діти: дочка Марта С. Шмігель (покійна) і син Олег з дружиною Роксолянню, внук Олександр Роман.

Коли у 1949 році поселилася з родиною в Рочестері, Нью-Йорк зразу ж включилася в українське громадське життя: до драматичного гуртка, церковного і національного хорів. У 1952 році була однією з ініціаторок і співосновниць 47-го Відділу Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки, понад 10 років кількаразовою його головою, займала також різні пости в Управі. 20 років очолювала Окружну Управу Союзу Українок Америки Північного Нью-Йорку (6 Відділів-Рочестер-Баффало-Сиракузи). Від 1981 до 1984 року займала пост організаційної референтки при Головній Управі СУА. Є членом Статутової комісії Світової Федерації Українських Жіночих Організацій з рамени Союзу Українок Америки з осідком в Торонто, Канада.

*Марія Висоцька-Крамарчук.
Maria Visotska-Kramarczuk.*

Праця в громаді: Об'єднані Українсько-Американські Організації міста Рочестеру — фінансова референтка; Комітет “1000-ліття Хрещення України” (Гарвардський Проєкт) — голова; Комітет Допомоги Україні “Рух” і Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля — референтка преси; Осередок Української Спадщини “Мозаїка” — фінансова референтка; Комітет Розбудови Українського Музею в Нью-Йорку (Відділ Рочестер) — член управи. Активна учасниця з'їздів об'єднання Станиславівщини; учасниця різних тимчасових комітетів створюваних для особливих всегромадських акцій — різні пости і обов'язки. Активна при українській греко-католицькій церкві св. Йосафата. Постійно дописує до української преси. Двічі відзначена грамотою Головної Управи за працю для Союзу Українок Америки. За всесторонню громадську працю відзначена грамотою I-ої Дивізії Української Національної Армії у 1993 році. Іменована “Україною Року” 1994 року Асоціацією Українсько-Американських Бізнесменів і Професіоналістів. За довголітню віддану працю для українсько-американської спільноти отримала письмові привітли від виконавчої влади округи Monroe Robert King і Президента Bill Clinton.

Марія Висоцька Крамарчук.

РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА — ХОРЕОГРАФ ТА МИСТЕЦЬКИЙ КЕРІВНИК ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ “СИЗОКРИЛІ” В НЬЮ-ЙОРКУ

Рома Прийма-Богачевська народилася у древньому місті Перемишлі, однак виховувалася у Львові, де і почалася її мистецька кар'єра.

Родинна культурна атмосфера дому подружжя Приймів — батько Остап, один з передових лікарів того часу, і мати, відома камерна співачка та піаністка, дали Ромі основу, насичену мистецьким духом.

П'ятилітньою дівчинкою, від ритмопластики методи Жак Далекрозе до балетної школи при Львівському театрі (1929-42 рр.), під мистецьким педагогічним керівництвом передових майстрів танцю Вігілієвої, О. Третубова та, передусім, Клавдії Ошкамп, Рома Прийма-Богачевська вивчала класичну балетну техніку і вскорі (дванадцятилітньою дівчинкою), в Кор-де-бале стає наймолодшою солісткою в цілому Балеті.

Воєнні події 44-их років змусили Рому покинути рідний край і вони вдвох з матір'ю добираються до Відня, де Рома вступає до танцювального відділу славної Музичної Академії і з відзначенням закінчує студії.

Працює отримує прима-балерини у крайовому театрі Інсбрука в Австрії. Признання критиків відкривають їй двері у різні країни західного світу.

Молодою професійною танцівницею Рома продовжує науку в Америці у таких творців хореографії як Марта Гренем, Доріс Гомфрі, Агнес де Міл і Хозе Лимон. В результаті навчання відношення Роми Прийми-Богачевської до танцю змінюється. Танок стає для неї мовою, а кожний рух словом, і її талант знаходить вияв у драматично-театральному танці. Вона творить власні танцювальні образи з якими виступає в Західній Європі, а захоплена критика називає її артисткою, яка рухом відкриває таїни людської душі. А далі — переїзд до Канади — концерти і виступи з “Королівським Балетом”, в характерних ролях та переїзд до Америки звідкіля роз'їжджає по Західному світі з програмами, які сама створювала і опрацьовувала хореографію.

Рома Прийма-Богачевська — перша українська танцюристка, яка виступала у мистецьких центрах культурного світу: Нью-Йорк, Париж, Мюнхен, Відень, Женева, Лондон, Торонто, Атени та ін., а публіка зустрічала нашу артистку з ентузіазмом. Критики всюди підкреслювали, що це артистка високої класу. Її мистецтво базоване на історії і культурі українського народу. Хореогра-

*Рома Прийма у танку “Ікони”.
Roma Pryma, a Ukrainian ballerina, gave her new dance
“Icons”.*

фічні образи Роми Прийми-Богачевської це: “Байка”, “Ікона”, “Верховина”, “Жах війни”, “Відьма”, “Мамона” та повні балети: “Квіт папороті”, “Пергінт”, “Попелюшка”, танцювальні сценки “Ікона” — з нагоди 1000-ліття християнства України, “Боротьба за волю”, та “Сюїта Івасюка” і ін. Вона постійно проживає у Нью-Йорку, провадить школу танців, часто створює хореографію для танцювальних ансамблів в Америці й Канаді та керує ансамблем “Сизокрилі”.

Через 48 років Рома Прийма-Богачевська знову була в Україні. Рома все своє життя у танцях і хореографічних постановках відкриває перед очима чужинців образ соняшної України, вкладаючи у скарбницю світового мистецтва шляхетний самоцвіт української танцювальної культури.

Ю. Б.

РЕЗОЛЮЦІЇ XXV КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ 28-30 травня 1999 року

1. XXV Конвенція Союзу Українок Америки вітає американський народ і його провід.

2. Конвенція вітає Президента України та український народ.

3. Конвенція вітає ієрархів українських церков у діаспорі і Україні.

4. Конвенція вітає зорганізоване жіноцтво у світі.

5. Конвенція вітає Почесну голову СУА Іванну Рожанковську та Почесних членок СУА.

ОРГАНІЗАЦІЙНА РЕФЕРЕНТУРА

1. Координувати співпрацю між відділами і підтримувати близький зв'язок з ними. Посилити діалог між членством, відділами і округами.

2. Розвинути працю комісії організаційних референтур при округах та відділах. Опрацювати план приєднання членства до організації та втілити його в життя.

3. Округи і відділи зобов'язані інформувати членство про обіжники з централі і реалізувати їх завдання. Проводити сходи раз у місяць та придержуватися Статуту СУА.

4. Налагоджувати зв'язки з новоприбулими жінками та старатися приєднати їх до СУА.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РЕФЕРЕНТУРА

1. Союз Українок Америки, згідно зі своїм історичним минулим, надалі дбатиме про збереження культурних надбань України. Любов і пошана до них плекається членством упродовж усієї історії СУА.

2. Заохочуємо відділи розповсюджувати публікації про Україну, особливо до бібліотек США.

3. Продовжувати популяризацію інформацій про культурні надбання України.

4. СУА надалі сприятиме вивченню вкладу жінок в історію і культуру України та країн проживання. Старатися, в міру можливостей, поширювати такі праці в Україні.

5. Березень — це місяць історії жінок. Пропонуємо використати його для спільних акцій з іншими американськими організаціями в околиці.

РЕФЕРЕНТУРА ЗОВНІШНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

1. Членки повинні слідкувати за програмою Уряду США, який зобов'язався разом з іншими державами світу допомагати Україні в очищенні наслідків чорнобильського ядерного вибуху. Заохочувати членство писати листи до своїх конгресменів та сенаторів у цій справі, зокрема, у передвиборчому часі.

2. Активно включатися в американські по-

літичні партії. Наша активність допоможе в успішному завершенні запланованих нами акцій. Продовжувати активну співпрацю з Національною Радою Жінок США та іншими жіночими організаціями, які мають такі самі цілі, тут і в Україні. Спільні акції будуть запорукою успіху.

3. Нав'язувати зв'язки зі засобами масової інформації на місцевому рівні та ознайомлювати їх з нашими планами та працею, інформуючи при тому про українські справи.

РЕФЕРЕНТУРА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

1. Створити комісію для придбання дому "Союзянки" при референтурі Суспільної опіки СУА, та опрацювати справи закуплення будинку для емеритів, беручи під увагу сприятливі умовини для медичної опіки, контакту з громадським життям і існуванням відділу СУА.

2. Продовжувати збирати фонди на акції СУА в Україні і США.

РЕФЕРЕНТУРА СТИПЕНДІЙ СУА

1. Зорганізувати Асоціацію колишніх стипендіятів СУА, метою якої буде продовження стипендійної допомоги учням і студентам в країнах їхнього проживання.

РЕФЕРЕНТУРА МИСТЕЦТВА І МУЗЕЮ.

1. Заохочувати відділи влаштовувати імпрези і виставки на користь Українського Музею.

2. Підтримувати фінансово спорудження нового приміщення Українського Музею у Нью-Йорку.

3. Докладніше інформувати приватних колекціонерів і суспільство про працю і ціль Українського Музею.

4. Заохочувати союзянок ставати членами Українського Музею і приєднувати до нього ширшу громаду.

ФІНАНСОВА РЕФЕРЕНТУРА

1. Combined Federal Funds перевірити і подати до відома членству.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. На конвенціях СУА подавати докладно фінансовий звіт включно зі сальдо попередньої конвенції, з трирічним, переліком по пунктах: приходами, розходами, та кінцевим сальдо.

2. Підтримувати постанови попередніх конвенцій.

3. Продовжувати міжокружні та окружні конференції.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LVI

OCTOBER 1999

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

NEWS FROM UNWLA HEADQUARTERS

During "Soyuzianka Day" at the Jersey shore, seated are: (from left) Nadia Bihun, Olha Hnateyko, Joanna Ratych, Maria Polanskyj, Iryna Kurowyckyj, Anna Krawczuk and Luba Bilowchutchuk.

June 6, 1999. Annual meeting of the Ukrainian Museum. UNWLA President Iryna Kurowyckyj greeted re-elected Museum president Olha Hnateyko, board members and museum administrators.

June 12, 1999. Meeting of the Executive Committee of the UNWLA during which administrative duties were transferred to newly elected officials.

June 13, 1999. Annual meeting of the Regional Council of New York. UNWLA President Iryna Kurowyckyj attended the meeting which was chaired by Barbara Bachynsky. Oleksandra Kirshak was re-elected president of the Regional Council.

June 15, 1999. Meeting of the Executive Committee of the Ukrainian Museum. UNWLA President Iryna Kurowyckyj participated as first vice president of the Ukrainian Museum.

June 19, 1999. Meeting of the Board of the Ukrainian Museum.

June 23-27, 1999. Joint Conferences of Ukrainian American Organizations in Washington, D.C. The UNWLA program included an agenda for the next three years, plans for celebrating the UNWLA's 75th anniversary, presentations on the health of women in the United States (Dr. Susan Stewart) and the health of women in Ukraine (Dr. Zoreslava Nyzhnyk), a project for changing rules for employment for women from Ukraine (Oleksandra Isayewicz-Mason and Harriet J. Harper), and bio-engineering (Dr. Val Giddens and Dr. Tamara Raven). Program moderator was Barbara Bachynsky. UNWLA president Iryna Kurowyckyj participated in the TWG Plenary Session on "Trafficking of Women".

July 17, 1999. Soyuzanka Day was held by the New Jersey Regional Council. The event was attended by UNWLA President Iryna Kurowyckyj, Honorary President Anna Krawczuk, Honorary Member Iwan-na Ratych and National Board Member Luba Bilowtshchuk.

August 14, 1999. Meeting of the Executive Board of the UNWLA. Plans were agreed upon, dates for fu-

ture meetings were set, prospectives for future work of the Social Welfare Committee were discussed.

August 22, 1999. Soyuzanka Day was hosted at Soyuzivka by the New York Regional Council. President Iryna Kurowyckyj attended and shared her plans for the UNWLA. Representing the National Board at the event were Iryna Stecki, Jaroslawa Rubel and Nadia Shmigel.

RESOLUTIONS OF THE 25TH CONVENTION OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA

1. The 25th Convention of the Ukrainian National Women's League of America greets the government and the people of the United States.
2. The 25th Convention of the UNWLA greets the President of Ukraine and the Ukrainian people.
3. The 25th Convention greets the hierarchy of the Ukrainian churches in the diaspora and Ukraine.
4. The 25th Convention of the UNWLA greets the organized women of the world.
5. The 25th Convention greets Iwanna Rozankowski, Honorary President of the UNWLA, and the Honorary Members of the UNWLA.

MEMBERSHIP COMMITTEE

1. Coordinate collaborative works among branches and keep in close contact with them. Strengthen the dialogue among members, branches and regional councils.
2. Develop the work of the membership committees of branches and regional councils. Work up and implement a plan to increase UNWLA membership.
3. Regional Councils and branches are obligated to inform their membership about newsletters or circulars from headquarters and to implement their directives. To hold meetings once a month and to uphold the by-laws of the UNWLA.
4. To initiate contact with newly arrived women from Ukraine and to encourage them to join the UNWLA.

CULTURAL COMMITTEE

1. The UNWLA, in accordance with its historical past, will continue to care about preserving the cultural achievements of Ukraine. The love and respect for these achievements has been nurtured throughout the history of the UNWLA.
2. To encourage branches to share publications about Ukraine, especially with libraries in the United States.

3. Continue to disseminate information about the culture of Ukraine.
4. Encourage others to learn about the contributions of women to the history and culture of Ukraine and other countries where women of Ukrainian heritage reside.
5. March is Women's History month. It is suggested that the UNWLA make use of this in joint actions with other women's organizations in the area.

PUBLIC RELATIONS COMMITTEE

1. Members should monitor the programs of the US government and other countries of the world in their efforts to help Ukraine in the cleanup work related to the Chernobyl nuclear disaster. Members are encouraged to send letters to their senators and congressmen concerning this matter, especially at re-election time.
2. Actively participate in the American political arena.
3. Continue active collaboration with the National Council of Women of the US and other women's organizations, both here and in Ukraine, which have similar interests. Joint actions will ensure success.
4. Initiate contact with institutions of mass information at the city level, acquaint them with our plans, keep them informed about Ukrainian issues.

SOCIAL WELFARE COMMITTEE

1. Create a commission to acquire a home for retired people, taking into account the necessary requirements for this undertaking such as available medical care and contact with community life.
2. Continue to collect funds for needed actions both in the United States and Ukraine.

SCHOLARSHIP COMMITTEE

1. Organize past beneficiaries of the UNWLA Scholarship program in order to continue assisting students in the

countries where they reside.

ART MUSEUM COMMITTEE

1. Encourage branches to organize fund raisers and exhibitions to benefit the Ukrainian Museum.
2. Financially support the Ukrainian Museum.
3. Inform private collectors and the community about the work and the goals of the Ukrainian Museum.
4. Encourage members of the UNWLA to become members of the Museum and to encourage more memberships from the community.

FINANCE COMMITTEE

1. To present, at all future conventions of the UNWLA, a more precise financial statement, including the balance from the previous convention with a three year list including expenditures, savings and balance.

RECOMMENDATIONS

1. Support the initiatives of the previous convention.
2. Continue inter/intra Regional Council Conferences.
3. Check on combined federal funds and report back to the membership.

ST. JOHN'S WORT AND GINKGOBA THE NEW HERBS

by IHOR MAGUN, M.D.

Herbs, or nutritional supplements as they are often referred to, have become promising alternatives to traditional medications. Many individuals, unable or unwilling to take or tolerate prescribed medications, are now turning to what is presumed to be a more "natural" treatment. Before I elaborate on the two most commonly used and talked about of these herbs, it should be emphasized that no herbal supplement has ever been approved for any medicinal use by the medical community.

Recent literature is filled with anecdotes on the wonderful effects of St. John's Wort. What exactly is this saintly wort? It is, in fact, not the wort, but its extract -- hyperforin-- that is the key component responsible for its effectiveness. While it is only one of the many components of St. John's Wort, hyperforin has been shown to prevent the re-uptake of certain neurotransmitters that are known to be responsible for mood and emotional modulation. When these neurotransmitters are produced in excess amounts due to stress or other external factors, they affect the mental outlook. By preventing the re-uptake, hyperforin allows for the maintenance of a normal mood, self-esteem, and emotional balance. The positive effects are similar in action to commonly used prescribed anti-depressant medications. The recommended duration of treatment is from six to

nine months with 300 mg three times daily on an empty stomach.

Ginkgo biloba has been used by the Chinese as a medicinal herb for over 4,000 years. This herb is actually a combination of chemical components of which flavonoids and terpenes are most important. The flavonoids improve the circulation in small blood vessels. They also protect the brain cells against damage caused by various factors which prevent adequate oxygenation; hence they may improve mental performance. The recommended dose is one tablet three times a day with meals. A minimum of four weeks is necessary for optimal effectiveness.

There is obviously a place for the use of herbs, but a cautionary note is in order. The side effects (never listed with herbs) of St. John's Wort include gastrointestinal symptoms, dizziness and fatigue. The herb can make skin photosensitive and should, like all herbal medications, never be taken with prescription medications except with the approval of a physician. Ginkgo biloba claims to have anti-oxidant effects and can help reduce blood clotting. For this reason, patients should exercise caution when taking Ginkgo biloba with medications such as aspirin, warfarin (coumadin) or other blood-thinning agents.

BABA'S BOOK AND OL'HA KOBYLIANS'KA

by HÉLÈNE TURKEWICZ-SANKO

Dear Maria, I am in good health and with the help of God, I wish the same good health to you. That is all I can say. Maria, what I will say next is very important and I know that with my words I will cause you great distress, but I must tell you the truth. God wants it that way ...

I have but two more hours to live, and I begged the officers permission to write to you during the last moment of my life ... They found me in the trenches ... I could hardly stand on my feet ... For days I had nothing to eat; on my chest, in my pocket, I had a handful of our native earth which my father placed there as I was parting with him. He said, "If you are to fall on foreign land, may this native earth pave the way to God. This earth is holy." Now they took this earth away from me as well as my arms. They isolated me and took me to the court martial. I did not know what I had done wrong... maybe that I fell asleep when they were retreating? I wanted to defend myself, but I could not understand their language, just as they did not understand mine. Court martial does not have compassion, and is as brief as a spark of fire. It does not ask much and resolves quickly ... My language, my mother tongue, we both lost hold and everything vanished under our feet. Something happened, a few words in a foreign language, and my mother tongue and I vanished ... nobody knew my language.

Dearest Maria, do not cry! Look, do not think about me. Think about the land I am leaving to you. Think about this green little piece of land of yours, through which runs a little brook, and where the pussy willow blooms before Easter and from which we both took branches for Palm Sunday. Remember our cow that feeds you at home and which cried when I took some hay from the manger as I was leaving for war. Make sure that this cow is well fed and never goes hungry. Look after the children I am leaving to your care. Remember my old father who is losing me. When I was saying goodbye to him I noticed how he had turned gray and how his shoulders were down. I do not dare to think how he looks now. Take care of him. Do not lose your mind like a soldier during the war. Do not lose your mind, my dear wife! Take care of yourself, you, to whom I pledged my devotion. Look often at the Lord's sun which I must leave so soon in my life ... from time to time, light a candle in front of Christ Our Saviour. Your husband, Vasyl' V.

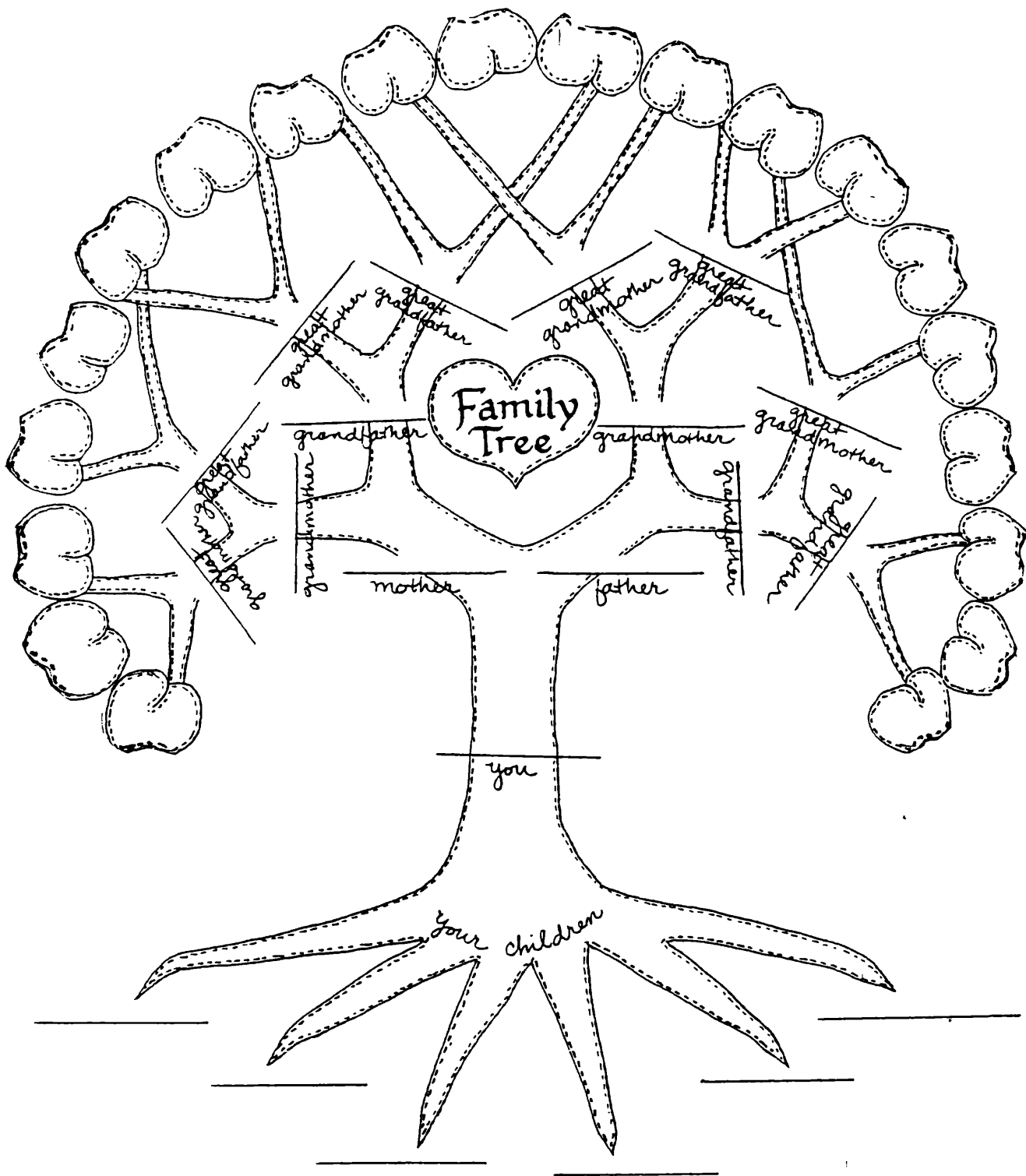
The letter from which this excerpt is taken can be found in the works of Ol'ha Kobylans'ka. It is a very long letter which constitutes the "novella" entitled *Letter from a Condemned-to-die Soldier to his Wife*, subtitled *Story from Ukrainian Life in Austria during the Terrible Year of 1916*. We wonder, as we read the passage, what Maria told her father-in-law and especially her children? We also surmise that she was not alone in this predicament and that she, as many Ruthenian wives, suffered hardship in silence, and we feel fortunate that writers like Ol'ha Kobylans'ka became the voice of Ruthenian men and women. For some, Vasyl' would be a hero; others would consider him to be a traitor. But either way, the story has been told. And every person has his or her story to tell and every story deserves a place in the *Book of Life*.

Our life journey is something about which we very seldom think because we are so busy with our daily work and responsibilities, and yet the story may be a source of great wealth for our children and our grandchildren. Folklorists believe that there are two lasting bequests we can give our children -- Roots and Wings. When we send our children to school to learn mathematics or English and obtain a degree, we give them Wings so that they can be independent as they leave the family nest. But just as importantly, children need Roots.

We can give our children and grandchildren Roots by leaving information about ourselves and about the events in our lives. Knowing our past history will help them to understand one's family. American folklorists are very efficient in this area. One such folklorist, Marcy Jackson, actually created a book to help grandparents accomplish this task by answering over one hundred questions which relate to the following:

- Our family and our family tree
- Our childhood (2-12 years)
- Our teenage years (12-20 years)
- Our family traditions and celebrations
- Our marriage
- Other big events in our lives
- Our own personal views and feelings
- About our children

It is a fact that the best twentieth century ethnic autobiographies have often been written by women and were started in a school notebook at a kitchen table. One such woman writer was Françoise Ega, a native from the French-speaking island of Martinique, who passed away in Marseilles, France. In her book, *Letters to a Black Woman* (Lettres à une Noire), she describes how she started writing this book. She portrays herself in the kitchen of a small apartment in a low income housing

Adapted from Marey Jackson – The Apple Tree.

complex, surrounded by her children, and miles away from her native island. The children are busy with their homework, and she is writing her life story in a school notebook. Whenever a child needs a sheet of paper, she tears it out of her notebook. Sometimes her children are curious and ask her to read the story to them, which she does. Ultimately, a publisher from Paris becomes interested in her manuscript and she becomes a published author.

But it is not necessary to become a published author to leave a legacy to our children. Depending upon our own talent, we may leave a written text as well as drawings, or collages of pictures from our photo albums which add a new dimension to the text. We may include such things as the reproduction of our favorite embroidery motif or our favorite Easter egg or pysanka design. Anything that will remind them of us before we take it all into nothingness as we pass on.

Questions for Baba and Dido concerning the Family and the Family Tree:

1. From what country (or countries) did your family ancestors emigrate? When was this and where did they settle? (A hand drawn map may be added for clarity).
2. What are your parents' names?
3. When and where were they born?
4. What was your mother's maiden name?
5. What do you remember most about your mother from your childhood?
6. What do you remember most about your father?
7. What work did your parents do?
8. What is your birth date?
9. Where were you born?
10. Was there anything unusual about the circumstances of your birth?
11. Were you born in a hospital or at home?
12. What was your full name and how was it chosen? Does it have special meaning?
13. Who in your family do you most look like?
14. How many brothers and sisters did you have? List them in the order they were born and include children who may have died early in life or at birth.
15. Where did you fit among them?
16. To whom did you feel the closest?
17. How did you spend your time together?
18. Did you ever take trips or vacations with your family? Where did you go? Tell about a favorite one.
19. Was another language besides English spoken in your home? What was it?
20. Did your family attend a church or synagogue? Was religion an important part of your family life?
21. Did your family have enough money? Was it ever a concern for you?
22. What were one or two of the worst times in your

family life?

23. What were one or two of the best times?

Concerning life stages and significant life events relating to childhood (2-12 years):

24. What is your first memory going back as far as you can?
25. Where did you live? What do you remember most about your home(s)?
26. Did you have any nicknames? What were they and did you like or dislike them?
27. Did you have any pets? Tell about them.
28. What did you do for fun? Describe your favorite toy or game.
29. Were you ever really sick?
30. What do you remember about the grammar school you attended? How did you get there? Did you walk? Did you take a school bus?
31. Did you have any favorite books or stories?
32. What did you want to be when you grew up?
33. What did your parents want you to do or be?
34. Do you remember how much things cost (clothes, food, movies, toys, gasoline, stamps)?

Concerning the teen years (12-20):

35. What household chores or jobs did you have to do?
36. Did you get an allowance? How did you usually spend it?
37. What did you and your family use for transportation?
38. How many years of secondary school did you complete?
39. What parts of school did you like best? What parts did you like least?
40. Did you play any sports in school?
41. Were you involved in any music or drama activities? Tell about them.
42. Did you receive any awards or prizes for achievements in athletics, scholarship, etc.?
43. Were you a member of any clubs? What were they?
44. What songs and dances were popular?
45. What kind of clothing did you wear? How is it different from clothes worn by young people today?
46. Who most influenced your thinking during this time and why?
47. As a teenager, how did you get along with your parents?
48. At what point did you move away from home? Why? Where did you go?

Family Traditions and Celebrations:

49. Did you celebrate any special family or ethnic holidays at your house? Describe them.
50. As a child, how did you usually celebrate your

- birthday?
51. What was the best gift you ever got when you were young?
 52. What was the best gift you ever gave?
 53. Were there any traditional or favorite recipes that were usually prepared for family gatherings?
 54. What religious holidays were celebrated in your home? Describe the family traditions associated with each, special food served, favorite music, readings, etc.
 55. What family or holiday traditions have been most meaningful to you?

Concerning your wedding:

56. How did you meet?
57. How old were you when you met?
58. What attracted you to each other?
59. What do you remember most about the courtship?
60. When and where was the wedding?
61. What did you wear?
62. What was the strongest memory from your wedding?
63. Who was there (in general)?
64. Did you go on a honeymoon? Tell about it.
65. What was your adjustment to married life like? Were there any surprises?
66. Tell a favorite story or two about grandma/grandpa.
67. Have you been married more than once? When and to whom?
68. How were times different then - entertainment? toys? clothes? chores and cleaning? shopping? transportation? money and economy? working? cooking? raising a family?
69. What do we have now that you didn't have then?
70. What did you have then that we don't have now?

Concerning big events in your life:

71. What is the funniest thing that ever happened to you?
72. What was your proudest moment?
73. Most embarrassing moment?
74. Saddest or most painful time?
75. Where have you lived as an adult? Where have you most enjoyed living and why?
76. What was the biggest trip you have ever taken? Where, when, and with whom?
77. Did you ever serve in the military or become involved in wartime service? When and where?
78. Did you receive higher education beyond high school? Where?
79. What was your major course of study?
80. What honors or educational degrees have you earned?
81. Apart from school, what have been your most important learning experiences?
82. To what organizations have you belonged?
83. Have you ever been hospitalized? What for?

84. What was your first full-time job? How much did you earn and what responsibilities did you have?
85. What kinds of work have you done? For pay? As a volunteer?
86. What have been your favorite hobbies or pastimes?
87. Do you have any collections (stamps, coins, rocks)?
88. Are there any family heirlooms that have been passed from one generation to another?
89. Have you ever met anyone famous?
90. What major inventions have been developed during your lifetime?
91. To what political party have you belonged?
92. Have you ever been actively involved in politics, either as a candidate or campaign supporter?
93. As you look back, do you have any favorite years? What made them so special?
94. What is the one time in your life you would like to live over?

Concerning your views and feelings:

95. What are some of the best books you have ever read?
96. What is one of your favorite sayings?
97. What do you value most in a friend?
98. What issues or causes have you felt strongly about?
99. What values or religious beliefs do you hold dear?
100. In times of trouble, who or what has helped pull you through?
101. What major happenings in the world have affected your life most?
102. What is your best advice for your grandchildren?

Concerning your children:

103. What are your children's names and when were they born?
104. How did you choose their names?
105. What are some of your favorite recollections of your family life when your children were young?
106. In what ways did you raise your children similarly to your parents?
107. In what ways did you raise them differently?
108. What parts of being a parent have been most difficult or trying for you?
109. What parts were easiest or most rewarding?
110. How did you find out that you'd become a grandparent for the first time? How did you feel?
111. What part of being a grandparent do you like best?

My favorite:

112. cookie recipe
113. embroidery design
114. Easter egg or pysanka design
115. flower or plant in my garden
116. fruit and fruit tree in my garden

117 . herbs and vegetables in my kitchen garden
118 . book in my library
119 . poem fit to be framed
120 . song I love to hum

* * *

It seems logical for grandparents to want to leave their grandchildren a bequest that provides most of the information that only they can offer. But parents and grandparents often go through life hiding their pains and sorrows; often the reasons are serious enough to warrant their silence. And as unfortunate as this may be, their silence should also be respected.

In 1983, at a National Endowment for Humanities Seminar on Ethnicity held at the Immigration History Research Center of the University of Minnesota, one of the twelve scholars shared her personal "ethnic" family experience. She remembered her father as a man who hardly ever spoke to his family. He would come home and go directly to his garden. That garden was a gem and the talk of the whole neighborhood. But as a result of his gardening, his absence was felt on the home front and his children hardly spoke with their father and even grew quite afraid of him. "He was like a stranger in his own house," recalled this adult woman. However, when she was in her teens, she began to question her father about his past. The only reply she ever got was "Movchy!" (Be quiet!) and he left for his garden. Years passed and she avoided the issue. But when her father passed away, she discovered to her astonishment that he never spoke about his life because he had been a deserter and did not want anyone to know about it. Under the Austro-Hungarian Empire, he had been drafted into the army, but he refused to serve and fled to America. Although America is the land of the free, this man kept his secret for fear of reprisals. Even in this distant land, the man felt that silence was the price of safety.

We wonder what might have happened had he actually joined the Austro-Hungarian army. In her *Letter from a Condemned-to-die Soldier*, an excerpt of which introduces this article, Ol'ha Kobylians'ka's (1863-1942) offers a possible answer to this question. Vasyl' has been drafted to serve in the Austro-Hungarian army, leaving behind his wife, his seven children, and his elderly father. In his ordeal, he marches to the Italian front; after the battle he gets lost and marches for days. Exhausted,

hungry, he is captured, questioned in a language he cannot understand, and condemned to face the firing squad at dawn. And that is when we recognize that Ukrainian literature is very precious because it reveals so much about a people's silence.

But what does the novella by Kobylians'ka have in common with *Baba's Book*? *Baba's Book* is the book that has not yet been written, but which is surely bound to interest numerous readers. It is the book made up of the answers to the 120 questions presented in this article and that only a grandparent -- a Baba or a Dido -- will be able to create, because it is the book of their life story. In French literature, there is a sixteenth century author, Michel de Montaigne, who did just that. His series of books are known as the *Essays*. Montaigne's personal account begins with an introduction from the author to the reader in which he explains that the book is not intended for anyone but his family. Today, Montaigne's *Essays* give readers the most valuable cultural, literary, and political details about life in Sixteenth Century France as well as in Europe. Would it not be a phenomenon indeed if by the end of the twenty-first century there were a new "genre" in Ukrainian literature and that this new "genre" were to be the "grandparent's essay" known as *Baba's Book* or *Dido's Book*, a book giving details about Ukrainian life in Ukraine as well as in the diaspora?

Bibliography

- Ega, Françoise. *Lettres à une Noire*. Paris: Harmattan (1978).
Jackson, Marcy. *The Grandparent Book*. Self-published (1982).
Kobylians'ka, Ol'ha. *Tvory/Works*. Uzhhorod: Karpaty (1983).
Montaigne, Michel E. (de). *Complete Essays of Montaigne*, Donald M. Frame (translator) Stanford University Press (1958).

Copyright Hélène Turkewicz-Sanko, Ph.D. Professor of French Language and Literature and Ukrainian Literature in Translation, Department of Classical and Modern Languages and Cultures, John Carroll University. 1983 National Endowment for the Humanities Seminar on Ethnicity Participant (Minneapolis-Saint Paul Immigration History Research Center of the University of Minnesota). March 1999

UNWLA NEW e-mail: irynak@aol.com
UNWLA NEW FAX NUMBER: (212) 533-5237

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

ЯБЛУКА

ЯБЛУЧНА ШАРЛЬОТКА (COBBLER)

Це найстарша страва поселенців на американській землі.

- 3 ложки масла**
- 2 фунти яблук без шкуринки, покрані**
- 1/2 горнятка родзинок**
- 1 1/4 горнятка цукру**
- 1/4 ложечки кориці**
- 1/8 ложечки мускатного горіха**

ТІСТО

- 1 кістка масла (4 оз.), топленого**
- 1 горнятко борошна**
- 2 ложечки порошку до печива**
- 1/2 ложечки солі**
- 1/2 горнятка молока**
- морозиво або збиті вершки**

До гарячої сковороди дати 3 ложки масла, яблука і родзинки та, помішуючи і обертаючи, вважати, щоб не переварити. Відставити з плити, додати цукор і приправи, прохолодити. У відповідну до печення посудину розміром 7x11 або 9x9 інч. влити розтоплене масло. Окремо змішати борошно з цукром, порошком і сіллю, додати молоко та вимішати і виложити рівною верствою на масло. Зверху наложити підготовлені яблука і пекти в нагрітій до 350° печі приблизно 50 хвилин, поки тісто набере золотистого кольору.

Подавати це теплим з морозивом, або збитими вершками.

ПИРІГ НАШВИДКУРУЧ

- 1/3 горнятка масла**
- 1/4 горнятка цукрової пудри**
- 1 яйце**
- 1 1/3 горнятка борошна**

ОКРЕМО

- 2 ложки масла**
- 2 великі яблука до варення, без шкурки, тонко покрані**
- 1/4 горнятка цукру**
- 1/4 ложечки кориці**
- 2 ложки помаранчевої мармеляди**

Збити масло з цукром, додаючи яйце. Поступово домішати борошно, зібрати все разом і оформити круглою формою, завинути та охолодити 30 хв. Розкачати на 10 інч., виложити тісто у 9 інч. посудину з піднесеними берегами і знову охолодити. За цей час на гарячій сковороді, давши дві ложки масла, тушкувати яблука 5 хв. Відставити з плити, додати цукор і корицю, вимішати й охолодити. На охолоджене тісто викласти яблука, гарно їх прикрасити і пекти при температурі 375° 15-20 хв. поки тісто стане золотистого кольору. Вийнявши з печі, помастити розтопленою мармелядою і ще раз вставити до печі на 2 хв. Подавати до столу трохи охолоджений.

ЯБЛУЧНІ ХРУСТИ

- 1/2 горнятка вівсянки**
- 1/2 горнятка жовтого цукру**

- 1/4 горнятка борошна**
- 1/2 ложечки кориці**
- 1/2 кістки масла (2 оз.)**
- 2 фунти яблук**
- 2 ложки цукру**

Вівсянку, жовтий цукор, борошно і корицю добре вимішати разом, додати масло (кімнатної температури) і замісити рукою. У посудину до печення всипати яблука, очищені від шкуринки і дрібно покрані, посипати двома ложками цукру і на верх рівномірно накласти вівсянку. Пекти 40-45 хв. при температурі 350°. Подавати це теплим з ванільовим морозивом.

МЛИНЦІ З ЯБЛУКАМИ

- 1 горнятко борошна**
- 1/2 ложечки солі**
- 2 ложечки порошку до печива**
- 1/2 ложечки цукру**
- 1 ложка топленого масла**
- 1 яйце**
- 3/4 горнятка молока**
- 1 велике яблуко, втерте на тертці**

Борошно, сіль, порошок і цукор змішати і пересіяти разом, додати яйце і молоко. Добре збити ручним або електричним змішувачем. Злегка домішати приготовані яблука. Добре розігрівши, сковороду змастити олією або маслом, налити 1/4 горнятка розробленого тіста і чекати поки цілий млинець вкриється бульбашками, обернути на другий бік і допекти. На сковороді може вміститися 4-5 млинців одночасно — залежно від величини сковороди. Подавати гарячі з варенням, кленовим соком, збитими підсолодженими вершками, або лише злегка посипані цукром.

ОМЛЕТ З ЯБЛУКАМИ

- 4 яйця**
- 2 ложки води**
- 1 ложка горіхової олії**
- 1 ложка масла**
- трішки солі**

Яйця збити виделкою, додати воду і збити ще раз. Розігріти сковороду до середньої температури, додаючи до неї олію і масло. Коли масло перестане шумувати ще раз змішати яйця і влити на сковороду. Коли омлет почне краями гуснути необхідно підносити край його дерев'яною лопаткою, щоб ще рідкі яйця спливали на спід і рівномірно зварювалися. Коли омлет готовий, на одну половину наложити начинку, зсунути її на тарілку, а другою половинкою накрити.

НАЧИНКА ДО ОМЛЕТА

- 1 горнятко накраяних яблук**
- 2 ложки масла**
- 1 чайна ложечка цукру**
- трішки кориці**
- 1 ложка коньяку чи бренді**

Зварити яблука на маслі (вважати, щоб не розварити), додати цукор і корицю, в кінці змішати з коньяком.

Переложити омлет ще теплими яблуками.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД ОКРУГИ НЬЮ-ЙОРК

13 червня 1999 р. у приміщенні УККА і СУА в Нью-Йорку, Округа Нью-Йорк провела Okружний з'їзд при численній участі голів відділів, делегаток, представниць Головної Управи СУА і гостей.

Після оголошення Верифікаційною комісією (Євгенія Івашків і Ярослава Лучечко — 83-й Відділ) правосильности з'їзду, голова Округи Леся Кіршак відкрила з'їзд молитвою, яку зворушливо відчитала Іванна Солтис (103-й Відділ). Однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять союзників, які відійшли у вічність. Л. Кіршак привітала присутню голову СУА Ірину Куровицьку, Почесну голову СУА Іванну Рожанковську, редакторку журналу "Наше Життя" Ірену Чабан.

Головою з'їзду вибрали Варку Бачинську (83-й Відділ), Любу Прокоп (64-й Відділ) — секретаркою. До президії запросили голову СУА Ірину Куровицьку. Голова подякувала за увагу і підкреслила великий вклад праці Округи Нью-Йорк, згадала про XXV Конвенцію СУА в Чикаго, і поділилась плянами про гідне відзначення 75-ліття СУА і 50-ліття журналу "Наше Життя". Голова торкнулася проблем приєднання новоприбулих жінок з України для поживлення праці в організації і пропонувала включитися в американські жіночі організації для ознайомлення їх з нашою працею. Потрібно більше уваги присвятити Україні при розподілі стипендій. Ще раз підчеркнула обережність у звітуваннях до "IRS".

Відтак слідували звітування уступаючої Управи і референток, які були солідно опрацьованими і викликали жваву дискусію. Голова Контрольної комісії Надія Савчук (83-й Відділ) заявила, що після докладної перевірки фінансів Округи пропонує уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Після представлення голів відділів і делегаток відбулися дискусії над справами які представила голова СУА і запросили до слова Почесну голову СУА Іванну Рожанковську. Вона подякувала за запрошення. Сказала, що вже 50

літ є членкою СУА. Організація за цей час переходила різні фази. Приїзд нової еміграції поживав працю СУА і не було непорозуміння між новоприбулими і членками в праці СУА.

Опісля заслухали звіт протоколу попередніх зборів (Стефа Косович — 83-й Відділ, Оля Гірна — 82-й Відділ). Верифікаційна комісія оголосила, що на 430 членок 13 відділів Округи, присутні на з'їзді 12 голів відділів, 30 делегаток, 11 членів Управи і гості. Разом 56 осіб.

За солідне виконання обов'язків нагороджено квітами і грамотою Почесного членства Округи СУА голову Округи Лесю Кіршак і кореспондентційну секретарку Євгенію Івашків.

Номінаційна комісія: Лідія Магун (1-й Відділ), Галина Білик (71-й Відділ) і Ірена Моцюк (119-й Відділ) зачитали список нової Управи, яку прийнято у такому складі: голова — Леся Кіршак, заступниця голови — Леся Гой, кореспондентційна секретарка — Євгенія Івашків, протоколярна секретарка — Маріяна Задоянна, скарбник — Рома Раковська.

Референтки: організаційна — Наталія Дума, культурноосвітня — Олімпія Роговська, суспільної опіки — Марія Шепарович, стипендій — Уляна Ганущак, музейна — Рома Шуган, пресова — Іванна Мачай і Оля Руденська, зв'язків — Рома Кекіш, господарча — Ірена Старосольська.

Контрольна комісія: голова — Оксана Лопатинська, члени — Дана Чехович, Лідія Андрусин, Стефа Гуменюк, Ганя Серант.

Подякою голові СУА Ірині Куровицькій за цінні думки, Почесній голові СУА Іванні Рожанковській за присутність, Варці Бачинській і Любі Прокоп за проведення з'їзду, Ірені Старосольській, д-р Уляні Кекіш-Солоденко і Вірі Дмитрик за приготування полуденку, славнем союзників, голова Леся Кіршак закрила з'їзд.

Іванна Мачай,
пресова референтка.

Спростування

У "Нашому Житті" за червень ц.р. (стор. 36) допущена помилка. У посмертній згадці бл. п. Орісі Руденської слід читати: "У 1943 році чоловік, прагнучи боронити рідну землю від червоної навали, вступає до Української дивізії "Галичина".

У числі за липень-серпень (стор. 32) в списку "Замість квітів" у пам'ять Ольги Прокопів (ліва колонка, перша пожертва, низу) слід читати: "... сестра Слави Барусевич".

У вересневому числі (стор. 29) права колонка, друга пожертва — треба читати: "Замість квітів на свіжу могилу д-ра Данила Гусар-Струка".

СОЮЗЯНКИ ОКРУГИ ЧІКАГО СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ДЕНЬ

Мабуть кожна громадська організація має щось притаманне — якусь імпрезу, виставку, чи концерт, що після них громада ці організації розпізнає та ідентифікує. Такою імпрезою для української громади в Чикаго вже довгі роки є “День Союзянки”.

Згідно з традицією і цього року такий день відбувся в неділю, 27-го червня. Вже зранку, дорогою що веде до Равндлейку, їдуть українці, переважно членки Союзу Українок Америки з родинами і приятелями. Після традиційної Служби Божої імпрезу відкрила теплим словом голова Округної Управи СУА Люба Калін, а далі взявся до праці окремих організаційний комітет, очолений членкою 29-го Відділу Оксаною Ванджурою. Головною атракцією була, як звичайно, кулінарія — традиційна українська та практична американська, приготована заздалегідь нашими працівниками членками, з горами солодкого, що примусило

деяких зламати дієту, що саме є єдиною хобою тої гарної імпрези.

Атмосфера була приязна, свobodна. Пригравала добра оркестра, охочі підтанцювали і приспівували, а діти та деякі старші спортсменці прохолоджувалися в озері. Присутні зустрічалися з давно небаченими приятелями. Йшли завзяті дискусії про різні справи, від політики до “льокальних” новин. Приємно було бачити більшу репрезентацію молодшої генерації а також новоприбулих.

Найбільший прибуток, як звичайно, дала льотерія, імпреза допомогла здобути потрібні кошти для дальшої корисної і потрібної діяльності. Велика подяка належить усім тим, які доклали труду і старань, щоб свято було успішним.

Христина Дзюк,
пресова референтка
Округи Чикаго.

“ЛЬВІВ КОЛИСЬ І ТЕПЕР”

Заходом 56-го Відділу СУА у Норт Порті, Фл. часто відбуваються літературні вечори, веселі пікніки над морем та розвагові імпрези. Весною цього року для громадянства підготовано оригінальну веселу ревію “Львів колись і тепер”. Ініціаторкою і режисером була імпрезова референтка Відділу Ніля Стецьків. І хоч несподівано перервалася нитка її життя, союзянки вирішили докласти труду, щоб довести почате діло і зреалізувати її задум у першу річницю смерті дорогої Нілі.

Допомагав Микола Василик який прийняв відповідальність режисера. Дуже уприємнив імпрезу музичний супровід Іраїди Черняк. Вистава передала багато фрагментів з життя мешканців міста Львова. Проводили програмою “пані в білому” Марія Білинська і “пані в чорному” Слава Малюк. Вистава починалася виступом групи жінок, які з валізами їдуть з Америки до Львова. Цікавим був виступ двох “міщанок”, в особах Люсі Гарасимів і Наді Іванчук, які продавали крам на торзі і розповідали про початки історії Львова. Дуже вдалим був жарт шевця Гульковського у виконанні д-ра Володимира Короля який словом і піснею згадував давні веселі і сумні часи. Виступав також “безробітний студент” (Мирон Наваринський), який піснею розказував про турботи студентів.

Згадали про мистецьке і культурне життя міста та оперний театр. Балетний танок виконала Ірина Герент, а ліричний тенор Микола Лотишко відспівав арію з опери Верді “Ріголето”. Слідували

танки які виконували Мирослава і Маріян Бойсоки, Оріся Білас, Ліда Козак, Ірина Герент, Марія Чорна, Оля Василик.

Гуморист д-р Євген Стецьків розвеселяв публіку веселими жартами з тематикою міста Львова.

Артистичне слово диктора виконала Галя Король яка вела присутніх у гори Карпати, де проживав Гриць Зозуля. Дуже вдало гумореску з життя Гриця Зозулі і його жінки, які у воєнний час зворушливо прощалися з рідною землею, передали Микола Василик і Надя Іванчук.

Програму переплітали веселі пісні про Львів, які виконав квінтет ансамблю “Мрія” — Зоя Филипович, Надія Лобур, Марія Ковальська, Оля Пастернак, Ірина Радзикович під керівництвом Іраїди Черняк. Піснею “Тільки у Львові” закінчено імпрезу і виконали її спільно всі виконавці.

Голова Відділу Оріся Свистун в заключному слові подякувала Миколі Василюкові, Іраїді Черняк і всім артистам. М. Ференцеві, Р. Малюкові і М. Радзиковичеві за декорації, Ю. Кобринові за озвучення, М. Харині за фільмування та численній публіці.

Після імпрези союзянки гостили всіх перекускою і львівським пивом.

Марія Наваринська,
пресова референтка.

ДОПИСИ СОЮЗУ УКРАЇНОК УКРАЇНИ

ВРУЧЕННЯ СТИПЕНДІЙ СУА У ЗАПОРІЖЖІ

Вручення стипендій СУА у Запоріжжі. Ліворуч: Зінаїда Дегтярова, Галина Павлів і стипендіят СУА Роман Дригинич — голова Запорізького СУМ-у.
Presenting UNWLA scholarships in Zaporizhzhia.

Вже стало доброю традицією приходити на вручення стипендій обдарованим дітям цілими родинами. Вірю у свою долю світилися очі дітей. А від них — і в батьків. А це головне. Адже саме цього нині так бракує доведеним до злиднів українцям. Отож, допомогу з-за океану в цей скрутний час важко переоцінити.

*“Ой, роде наш красний, роде наш прекрасний...
не цураймося, признаваймося, бо багацько нас є”.*

І справді, є нас і багато, і талановиті ми. І якщо згуртуємося, якщо між нами запанує такий настрій, як був цього разу на врученні стипендій у Запоріжжі, то і доля наша усміхнеться нам.

Після одержання стипендій молодь демонструвала свої таланти. Але цього разу мова йшла не лише про досягнення дітей. Розмова стала справді сімейною, корисною. Говорили про законмірності формування талановитих особистостей, і про виплеканий віками характер українця.

Радісно, що дехто із стипендіатів уже сам ініціює створення у нашому краю молодіжної організації, яка б працювала для відродження України. Так, Роман Дригинич, студент технічного вузу, очолив Запорізьку обласну організацію Молодий Рух — молодіжне крило партії Народний Рух України. Роман Павлів так і сказав: “Я вступив до Молодого Руху, бо його очолює керівник, на якого хочеться бути схожим”.

До невпізнаності змінилися за рік діти. Їхні таланти розкриваються новими гранями. Якщо вірші Лесі Лютої раніше обмежувалися маминим святом, степом, то тепер вона звертається до глибин рідного слова і, ототожнюючи себе із своїм поколінням, каже:

*Повертайте до мене з туману,
щоб назавжди здобути свій дім.
Стану я і щаслива, й кохана.
Осіни мене, слово, як грім.*

*Розтлумач мені голос твій ніжний,
Що тривожить мене крізь віки.
Розтопи моє серце залізне
тим вогнем, що несли козаки.*

Вишивальниця, єдиний на Україні народний майстер-школярка Таня Колесник, крім нових рушників презентувала свої вироби з бісеру, мережива, м'якої іграшки.

А Олена Яценко, котру досі знали як прекрасну танцюристку, захоплюється грою на бандурі, ще й має математичні здібності — здобуває перемоги на районних та обласних олімпіадах з математики.

Кинулась у вир громадської діяльності музикант Настя Свиридова. Разом із подругою Ксенією Ємець вона вступила до лав Спілки Української Молоді — і теж під впливом авторитету Романа Дригинича та його сім'ї. Треба було бачити, з яким захопленням розповідала дівчина про подорож зі своїми спілчанами по Західній Україні. Власне, саме там вона і вирішила вступити до СУМ-у.

Наприкінці бесіди за чашкою чаю, відбулася вікторина з одержанням призів (от де знадобилися дарунки від різних відділів СУА) і стипендіяти, і батьки висловили бажання спілкуватися постійно, робити подібні зустрічі частіше, не тільки з нагоди отримання стипендій.

З любові один до одного, з віри у дружбу, з відчуття сили й краси людей, які тебе оточують, народжується та велика і неспалима любов до України. І треба сказати, що наші діти саме на цій стежці. Між ними і в них — Україна. Нами вимріяна і покликана бути вічно.

Зінаїда Дегтярова,
голова СУ м. Запоріжжя.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІД 1 ДО 31 ТРАВНЯ 1999 р. (Закінчення)

У пам'ять **бл. п. Христини Воевідки** датки на Будівельний Фонд Українського Музею зложили: **по 300.00 дол.** — д-р Ігор і Марта Воевідки, Роман і Мотря Слоневські; **по 200.00 дол.** — Ксеня Кузьмич, проф. Ярослав і Алла Лешки; **по 100.00 дол.** — Роман і Іванна Боднаруки, Ольга Граб, д-р Ігор і Оленка Терлецькі, д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, Роман і Аврелія Граби, д-р Ярослав і Оксана Сидораки, д-р Леонід і Уляна Каменецькі, Модест і Наталія Захарченки, Володимир і Ліда Базарки, д-р Романа Навроцька, Константин і Тереса Бень, Євген і Ліда Ярославичі, д-р Юрій і Марта Саї, Роман і Уляна Рондяки, Богдан і Наталія Перфецькі, Орест і Марта Качмарські, Марія Савицька, Ірена Букоємська; **75.00 дол.** — д-р Роман і Марта Навроцькі; **по 50.00 дол.** — Річард і Марта Леґецкіс, д-р Ярослав і Богдана Гелети, Ярослав Бігун, Богдан і Христина Шепеляві, Богдан і Квітослава Пащини, Юрій і Мирослава Граби, Юрій і Ірена Хухри, Софія Стецура, Анна Рошчаковська; **по 25.00 дол.** — Михайло і Оксана Голіани, Володимир і Марія Чижики, д-р Мирон і Люба Чолгани, Юрій і Христина Навроцькі, Теодор і Тереса Царики, Люба Бурровс; **по 20.00 дол.** — Люба Турчин, Мар'янна Кузинцова.

У пам'ять **бл. п. Володимира Менцінського** складаємо **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.
Олег і Ліда Савківи.

У світлу пам'ять моїх найдорожчих, незабутніх, єдиних — чоловіка **бл. п. Володимира Кваса і сина бл. п. Ігоря**, складаю **40.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Магдалина Квас.

ВІД 1 ДО 30 ЧЕРВНЯ 1999 р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Тривалий Фонд ім. Ігора і Роми Гайдів **2,000.00 дол.** зложили

Ігор і Рома Гайди (Bestfoods).

In loving memory of my sister **Rosalie Polche** a donation of **\$5,000.00** is made to the Mary and Nicholas Chuma Memorial Fund.

Natalie Chuma (J. P. Morgan Charitable Trust).

ДАТКИ

1,000.00 дол. — Люба Артимишин;

200.00 дол. — Богдан Бойчук і Марія Ревакович;

по 100.00 дол. — Андрей Гарасимьяк, Natalie Chuma (J. P. Morgan Charitable Trust);

по 50.00 дол. — Jewell Papowitz, Володимир і Ядвига Черевки, Петро Одарченко, Ігор Гулявий;

по 40.00 дол. — Марія К. Захаріясевиц, Микола Коропецький, Володимир і Галина Королі;

по 30.00 дол. — Анна Лемп, Галина Кохановська, Євген і Євгенія Івашківи;

по 25.00 дол. — Богдан Лукашевський, Єва Лужняк, Ольга Керницька, Ольга Тисак, Ольга Федунець, Любомира А. Йолдас, Олександр і Ірена Михалюки, Конрад К. Кальба, Таїсса Кузьма, Борислав і Наталія Білаші;

по 20.00 дол. — Марія Кузьма, Юрій Форись, Ірена Іванчишин, Марія Бодик, Мері Кассен, Ольга Явдошин, Микола Хомяк;

по 15.00 дол. — Люба Борровс, Софія Барусевич, Ольга Маришак-Кандел;

по 10.00 дол. — д-р Стефан і Оксана Ворохи, Ірена Стерчо, Євген Бачинський, Оксана Ленець, Стефанія Чорнодольська;

по 5.00 дол. — Йосиф Якимович, Остап Гац.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

3,000.00 дол. — Gary & Irene Wolfe;

3,000.00 дол. — Gary & Irene Wolfe (Bankers Trust Foundation);

по 500.00 дол. — Михайло Ковальчук (Chevron), Юрій і Марія Пазуняки;

по 100.00 дол. — Diaspora Enterprises (українське бюро подорожей), д-р Стефан Ворох, Оксана Колесніченко.

З НАГОДИ

З нагоди **20-ліття 67-го Відділу Союзу Українок Америки** складаю **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Ірена Кушнір.

Сердечно дякую **Романові Савицькому (мол.)** за вичерпні інформації про українські музичні видання в Америці та складаю **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ірина Гавур.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослава Турянського** складаємо **100.00 дол.** на Український Музей.

Дарія і Любомир Курилки.

Вшановуючи пам'ять **бл. п. Ярослава Турянського** складаю **25.00 дол.** на Український Музей.

Іванна Шкарупа.

У пам'ять чоловіка моєї шкільної товаришки **бл. п. мґра Стефана Рожанковського** складаю **50.00 дол.** на потреби Українського Музею. Дружині Іванні висловлюю глибоке співчуття.

Ольга Боба.

У пам'ять дорогого чоловіка **бл. п. мґра Степана Волянського** складаю **350.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ (через 93-ій Відділ СУА у Гартфорді).

Галина Волянська.

ПОПРАВКА

Даток Дарії Кузик в сумі 6.00 дол. було поміщено помилково у березневному числі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Дарії Хухри** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку, а родині висловлюємо щирі співчуття.

Люба і Мирон Чолгани.

У світлу пам'ять **д-ра Данила Гусар-Струка** складаємо **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, родині висловлюємо щирі співчуття.

Оля і Ярослав Городецькі.

У пам'ять нашої членки **бл. п. Бронислави Ковалів** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

64-ий Відділ СУА.

In memory of **Alexandra Riznyk** and for her dedication to The Ukrainian Museum I am donating **\$50.00** to the Building Fund.

Mary Dushnyck.

In memory of our dear friend **Alexandra Riznyk** we are donating **\$100.00** to The Ukrainian Museum Building Fund.

Anne and Andrew Malan.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олександри Різник** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марія Шуст.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Еми Послушної** складаємо **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Igor і Богдана Чуми.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олі Михайлюк Крижанівської** складаю **25.00 дол.** на Український Музей.

Оля Ліс.

У десяту річницю відходу у вічність **бл. п. Василя Іванонька** складаємо **250.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Ірена, Зенон і Христина Іваноньки.

У пам'ять нашої дорогої сестри **бл. п. Ольги Прокопів** складаємо **200.00 дол.** на Український Музей.

Роман і Клавдія Стефанюки.

Замість квітів на могилу визначної і працюючої українки нашого часу **бл. п. інж. Лідії Бурачинської**, складаю **100.00 дол.** на "кутик" її імени у бібліотеці Українського Музею.

Ірена Кашубинська.

Замість квітів на могили моїх співпрацівниць у СУА: **бл. п. Ірини Чайківської, Оксани Рак, Ольги Загородної-Трачук і Христини Воевідки** складаю **50.00 дол.** на "кутик" імени бл. п. Лідії Бурачинської у бібліотеці Українського Музею.

Ірина Кашубинська.

У пам'ять **бл. п. Дарії Хухри** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Ярослав і Оксана Сидораки.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

Управа та адміністрація УМ.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИПЕНЬ 1999 р.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олександра Ганаса**, тіточного брата, складаємо **20.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА. Родині покійного висловлюємо сердечне співчуття.

Роман і Ірена Левицькі з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу моєї приятельки з гімназійних часів **бл. п. Дарії Янович** складаємо **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Оксана і Лев Щури.

У світлу пам'ять проф. **д-ра Данила Гусар-Струка**, найдорожчого сина моєї щирої приятельки Дарії Гусар, складаю **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні. Родині покійного висловлюю співчуття.

Ірена Качмарська.

У пам'ять моєї дорогої дружини **Іванки Бучак** складаю **50.00 дол.** (через 99-ий Відділ СУА) на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням для сиріт в Україні.

Мирон Бучак.

У світлу пам'ять **бл. п. Євгена Шипайла** складаємо **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА.

Любомира і Теодозій Крупи.

У пам'ять **бл. п. д-ра Івана Цапа**, брата Інки Лодинської, складаю **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам у Львові.

Орися Лаврович.

У світлу пам'ять **бл. п. Миколи Сенчишака**, дружина Катерина, членка 22-го Відділу СУА в Чикаго, передає датки зложені родиною і приятелями на похоронах (через 22-ий Відділ СУА) з призначенням для хворих дітей в Україні: **270.00 дол.** — Катерина Сенчишак; **по 100.00 дол.** — Анатолій і Люба Коломиєць, Клявдія і Мартин Моловни; **60.00 дол.** — Слава і Богдан Бучковичі; **по 50.00 дол.** — Тадей і Гертруда Ванджури, Ляриса і Петро Вихрії, Сергій і Катруся Ілюки, Олег і Іванка Каравани, Микола і Віра Маркевичі, Павло і Ірена Олексюки, Мирослав і Олена Харкевичі; **30.00 дол.** — Аня і Кость Бабченки; **по 25.00 дол.** — Мирон і Оксана Добровольські, Надія Дзидзан, Ігор і Олена Матвішини, Ольга Мартинюк, Роксоляна Рихтицька, Стефан і Люся Самбірські, Богдан і Орися Ткачуки; **по 20.00 дол.** — Лев Боднар, Софійка Бусько, Юрко Кавка, Іван і Олена Прийми, Олекса Хіч. **Разом 1,185.00 дол.**

ЖЕРТВОДАВЦІ

12-ий Відділ СУА, Парма, Огайо **100.00 дол.**
Сеньйори Українського Народного Союзу **200.00 дол.**

ДОПОМОГА "БАБУСЯМ"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Матківської** матері і бабусі Дозі, Віри і Люби Кушнір та Наталки Верзол, складаємо **20.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки США з призначенням на допомогу "бабусям".

99-ий Відділ США у Вотервілт, Нью-Йорк.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Матківської**, матері голови нашої Округи Теодозії Кушнір, складаємо **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки США з призначенням на допомогу "бабусям". Шановній родині висловлюємо щирі співчуття.

Членки Окружної Управи США,
Центральний Нью-Йорк.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ США

У пам'ять **бл. п. інж. Івана Панчака** складаю **20.00 дол.** на Фонд Чорнобиля США.

Лідія Соя.

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Матківської**, складаю **25.00 дол.** на Фонд Чорнобиля США. Дозі Кушнір з родиною висловлюю глибоке співчуття.

Лідія Волосянська.

ЖЕРТВОДАВЦІ

On behalf of **Mrs. P. Brown** of Ontario a donation of

30.00 can. dollars is made for purchase of eyeglasses for children of Chernobyl.

ПОЖЕРТВИ НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ НА ЗАКАРПАТТІ

Mr. Mark Hatalak – New York City

\$400.00

Щиро дякуємо!

Надія Шмігель,
референтка Суспільної Опіки
США.

Романна Кекіш,
скарбник Суспільної
Опіки США.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ПОЖЕРТВИ ЗА ЧЕРВЕНЬ—ЛИПЕНЬ 1999 р.

65-ий Відділ США, Нью-Брансвік, Н. Дж., надав Почесне головство **НАТАЛІЇ ГОЛОВІНСЬКІЙ**, довголітній голові Відділу, за її прикладну і повну посвяту праці. Вдячні членки 65-го Відділу вшановують свою голову і з цієї нагоди складають **165.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". По **20.00 дол.** — Оля Городецька, Стефанія Старожитник, Іванна Ратич. По **10.00 дол.** — Мирослава Стойко, Дора Борст, Стефанія Левко, Слава Букачевська, Тамара Панкевич, Марія Слободян, Лідія Геча, Марія Гатала, Марія Цісик, Ірена Старожитник. **5.00 дол.** — Оля Яцишин.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У світлу пам'ять Почесної голови СФУЖО і Почесної голови США **бл. п. Лідії Бурачинської** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" **25.00 дол.** складають

Христя і Юрій Навроцькі.

На свіжу могилу **бл. п. д-ра Дениса Гусар-Струка** складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а колишній членці Відділу Дарії Гусар висловлюємо щире співчуття.

Членки 65-го Відділу США, Нью-Брансвік, Н. Дж.

Замість квітів на могили наших членок **бл. п. Павлини Цебрій і св. п. Стефанії Вавришук** складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родинам висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 38-го Відділу США,
Денвер, Колорадо.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайлини Книш**, матері голови США Ірини Куровицької, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Леся і Роман Романишини.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайлини Книш** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині висловлюю щирі співчуття.

Іванна Ратич.

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Ірени Райнер**, колишньої мешканки села Черче (Creameridge, N.J.) складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". **25.00 дол.** — родина Щеснюків; **15.00 дол.** — Емілія Балабан; **10.00 дол.** — Наталія Гаврилук. Родині покійної висловлюємо щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володимира Недільського** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюю щирі співчуття.

Іванна Ратич.

З найкращими побажаннями українському жіноцтву дальших успіхів у праці, Управа і членки 83-го Відділу США призначили **500.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" і **500.00 дол.** на Фонд Репрезентації США.

100-ТИСЯЧНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

На 25-ій Конвенції США, яка відбулася в Чикаго, мені припала велика честь одержати грамоту Почесної членки США.

Не маючи змоги висловити цю подяку при отриманні грамоти, посилаю її враз із датком **100.00 дол.** на Фонд Олени Лотоцької.

Ірина Руснак.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ВІД 21 ЛИСТОПАДА 1998 р. ДО 15 ЛИПНЯ 1999 р.

10,500.00 дол. — д-р Дарія Новаківська-Лиса включаючи Mobil Matching Fund (54);

6,000.00 дол. — Стефан і Володимира Сливоцькі (64);

5,000.00 дол. — Микола і Мей Бойчуки (86);

2,500.00 дол. — Василь і Галина Тір (Польща);

2,425.00 дол. — д-р Александра Школьник (33);

2,000.00 дол. — Суспільна Опіка СУА (на допомогу сиротам Стипендійної Акції СУА);

1,200.00 дол. — Н. Н. (додаток до постійного фонду в пам'ять чоловіка, 86);

1,050.00 дол. — 67-ий Відділ СУА;

1,000.00 дол. — Маріян і Іванна Коць, Богдан і Марія Полянські (86);

860.00 дол. — Люба Палашевська (111);

750.00 дол. — Єпископ Василь Лостен, "Самопоміч" в Пассейку (70);

725.00 дол. — 30-ий Відділ СУА;

600.00 дол. — 107-ий Відділ СУА;

514.65 дол. — Н. Н. (86);

510.00 дол. — Василь і Маргарета Кець (65);

500.00 дол. — д-р Марта Войтович (ВЧ), Орест і

Марія Коропеї, Богдан і Анна Кравчуки (86), Еміль Мельник (106), Ангелина Самбірська (22), д-р Богдан і Богдана Худі (28), 118-ий Відділ СУА;

450.00 дол. — Адріян і Лариса Долинські (86),

Марія Карман (ВЧ), д-р Ігор і Зеновія Кунаші, Анна Скібіцька, 76-ий Відділ СУА;

430.00 дол. — Дарія Кузик, 56-ий Відділ СУА;

425.00 дол. — Лев і Ірена Кушнірі (67);

410.00 дол. — 102-ий Відділ СУА;

400.00 дол. — Ольга Павлів (34), "Самопоміч" в Мишиген, Богдан і Христя Сеники (90), 50-ий Відділ СУА;

360.00 дол. — 22-ий Відділ СУА, 62-ий Відділ СУА;

350.00 дол. — Павло Беца, Осип і Ярослав Гапії (62), Марія Гладка (БУК), Софія Гулик (33), Мирослав і Марта Ломаги (93), Мирослав і Люба Прокопи;

330.00 дол. — д-р Міляс і Звеніслава Лебедовичі (89);

325.00 дол. — Євген і Богдана Михайліві (91),

320.00 дол. — Віктор і Ольга Ліси (64), 38-ий Відділ СУА;

310.00 дол. — Катерина Федоришин (47), Максим і Мая Куліші (99), Іван і Анна Поручинські (98), д-р Стефан і Тамара Тимківи, 33-й Відділ СУА;

300.00 дол. — Ігор і Елейн Занківи (49), Александер Клос, Анна Куцан, Віра Левицька, Н.І., 10-ий Відділ СУА, 12-ий Відділ СУА, 26-ий Відділ СУА, 28-ий Відділ СУА, 36-ий Відділ СУА, 50-ий Відділ СУА, 91-ий Відділ СУА;

280.00 дол. — Адріана Хома (86);

275.00 дол. — Люба Лапичак (86);

260.00 дол. — Люба Артимішин (64), Ірена Боднар (29), д-р Марта Войтович (ВЧ), Ірена Сольчаник (13), д-р Богдан і Богданна Худьо (28), 18-ий Відділ СУА;

255.00 дол. — 13-ий Відділ СУА;

250.00 дол. — John Batz (107), Ірена Гафткович (47), Ірена Гаврилів (43), Теодора Кузьмович (43), д-р Уляна Лоза (49), Петро і Роза Пенгрини (33), д-р Володимир і Галина Петришини (56), Ірена Чайковська (93), 100-ий Відділ СУА;

225.00 дол. — 57-ий Відділ СУА;

220.00 дол. — Осип і Зена Литвинишини (29), Ольга Тритяк (86);

215.00 дол. — Орест і Сузанна Казанівські (22), д-р Володимир і Надія Шкільники (33);

210.00 дол. — Округа Нью-Йорк;

200.00 дол. — Марта Андрюк, Марія Оксана Бачинська (86), Любомир і Оксана Ванджури (29), Ірина Т. Гординська (86), Дмитро Кецьман (9), John & Patricia Лусук (4), проф. Іван і Галина Лобаї, Володимир і Лідія Магуни (1), Наталія Пойда (43), Богдан і Мімі Полянські (86), Едвард Рокіський (56), Лідія Ткачук (29), Юрій і Надя Цегельські (91), Семен і Марія Чорнії (56), Мирон і Дарія Яросевичі (29), 29-ий Відділ СУА, 59-ий Відділ СУА, 78-ий Відділ СУА, 106-ий Відділ СУА;

165.00 дол. — Марія Онишкевич (28);

150.00 дол. — Люба і Данило Більовщуки (4), Марія Герус-Мартюк (56), Ірина Левицька (24), д-р Роман Цирик, 45-й Відділ СУА, 65-й Відділ СУА, 123-й Відділ СУА;

147.00 дол. — Рената Бігун (28);

125.00 дол. — Марія Бонанно (98), John & Doreen Rudan (86);

120.00 дол. — Михайло Середович;

115.00 дол. — Ольга Люшняк (22);

110.00 дол. — Марія Лісовська (Округа Дітройт), Оксана Салдит (49), Іреней і Оленка Юрчуки (86);

100.00 дол. — Осип і Ольга Боби (86), д-р Андреас і

Ірина Бойки (106), Дора Борст (65), Анна Ганицька (49), Надія Гафткович (106), Ольга Граб (24), Алекс і Христина Гладкі, Володимир і Ірена Геренти (56), Interport Travel Service Inc. (49), Стефан і Катерина Качмарські (56),

Люба Керод (119), Люба Кінах (106), Богдан і Меланія Кузьми (106), Богдан Кульчицький (10), Андрій і Ірена Кліші (29), Марта Косарчин (107), Соня Косик (10), Марія Крижанівська (ВЧ), Ярко Крупа, Соня Кучкуда (56), Ірена Лаврівська (49), Йосиф і Марія Лисогори (56), Михайло і

Флоренс Лисаки (56), Богдан Луців (10), Надія Мандрусак (56), George & Halene Mareşin (107), Марійська Дружина ім. Св. Йосафата (10), Галина Масаковська (71), Ольга Масаковська (71), Larissa Matthews (107), Роман і Наталія

Мацьківі (10), Орест і Святослава Менцінські (18), Володимир і Анастазія Мерещакі (56), Мирослава Наливайко (56), Стефан і Павлина Олексіви (89), Віра Ровенко (56), Соня Сабат, Неоніля Сайкевич (49), Віра Сендзік (19), Борис Сеник (107), Ярослав і Наталія

Сидіри (107), Марта Сидір (107), д-р Ярослав і Оксана Сидораки (107), Марія Слободян (65), Христя Соневицька, Богдан і Христина Турченко (90), Галина

Утриско (10), Михайло і Галина Шулевські (106), Вячеслав Цетенко (56), Валентина Чудовська (106), Ярослав і Тамара Шмотолохи (98), Округа Нью-Джерзі,

Округа Нью-Йорк, 49-ий Відділ СУА, 64-ий Відділ СУА, 83-й Відділ СУА, 113-й Відділ СУА, 119-й Відділ СУА;

75.00 дол. — Ярема і Варка Бачинські (83);

60.00 дол. — Олег і Йосифа Весоловські (22);

55.00 дол. — Володимир і Уляна Дячуки (86), Оксана Мостович (ВЧ), Ярослава Рубель (64), Ніна Самокіш (64), Дарія і Іван Турянські (28);

50.00 дол. — Христина Більовщук (98), Олена Банкстон (107), Ярослав і Богданна Бігуні (28), Христина Бравн (49), д-р Юлія Гарасевич (10), Теодозія Гарасевич (10), Віра Бацвин-Головінська (65), Маруся Головінська

(65), Наталія Головінська (65), Ірина Т. Гординська (86), Іванна Гринь (106), Jerry & Roxanne Dasy (107), Марія Душник (ВЧ), Michael Huck (107), Андрій Іванюк (22), Марія і Юрій Українські (86), Ірина Капустинська (57), Марія Касянчук (ВЧ), Б. Лівчак, Іванна і Павло Паньків, Софія Цапар (18), Люба Цюлко (49), Ukrainian-American Veterans Post 30 (Holmdel, NJ), 82-ий Відділ СУА;

40.00 дол. — 1-ий Відділ СУА;

35.00 дол. — Ярема і Романа Грициви (107);

30.00 дол. — Марія Гергега (49), Катерина Дзвіник, Olga Kelly (107), Євген і Світлана Олексії (49), Тетяна Паславська (49), Ореста Перейма (49), Дмитро Яремко (49);

25.00 дол. — д-р Микола і Христина Баранецькі (86), Микола Барицький (49), Софія Барусевич, Оксана Березницька (49), Ярослава Борачок (49), Тарас і Ксеня Козбури (111), Любомира Крупа (ВЧ), Орест і Оксана Лазорі (56), Оксана і Зенон Матли, Юрій і Міра Оришкевичі, Стефан і Стефанія Осадци (49), Василь Савка, Юрій і Христина Свищуки, Лев і Люба Семківи (107), Стефан Сосницький (107), Олег Стеців (107), Роман і Ненсі Цяпали, Петро і Марія Яремки;

20.00 дол. — Осипа Бабій (22), Лідія Козак (56), Юлія Костишин (56), Ярослав і Іванна Костишини (56), Анна Кульчицька (22), Роман Левков (107), Йосафат Маренін (107), Ольга Мартинюк (22), Юлія Мельничин (56), д-р Володимир і Анна Мотики (56), Володимир Оренчук (107), Василина Осташук (49), Іванна Припхан (22), Роман і Оріся Свистуни (56), Pauline Sokolski, Мирослав Сольчаник, Татяна Татарко (107), Василь і Ольга Тимочки (56), Богданна Фридер (56), Ірина Чуміловська, Тарас і Зоряна Яримовичі;

15.00 дол. — Ірина Бойко (90), Михайло і Люся Гарасиміві (56), Ніна і Святослав Караванські;

10.00 дол. — Вероніка Бардиш (56), Michael & Olga Bolzowski (107), Kenneth & Helen Brady (107), Броніслава Ковалевич (22), Текля Люся Крук (56), д-р Василь і Ольга Наконечні, Анна Савка (22), Анна Слободан (22), Евстахія Струтинська (22), Слофко і Марта Терляцькі, Валентина Цурковська (22), Володимир Януш.

5.00 дол. — Andrey Fil.

З РІЗНИХ НАГОД

З нагоди уродин нашої подруги МАРІЙКИ ГРИНЕВИЧ бажаємо їй добра та складаємо **60.00 дол.** на Стипендійний Фонд для стипендій в Україні (через 29-ий Відділ СУА в Чикаго). **Дарія і Мирон Ярошевичі.**

Замість взаємних подарунків на Різдво датки на Стипендійну Акцію СУА для стипендіатів в Східній Європі склали: **500.00 дол.** — д-р Любомир і Марія Явні, **150.00 дол.** — Володимир і Уляна Дячуки, **120.00 дол.** — д-р Олег і Ольга Сохани, **100.00 дол.** — Юрій і Лада Гавдяки. **Д-р Любомир і Марія Явні.**

З вдячністю за молитви і дбайливе піклування мною ПОСЕСТЕР-СОЮЗЯНОК 90-го ВІДДІЛУ СУА після моєї несподіваної операції, складаю **50.00 дол.** на Стипендійну Акцію СУА з призначенням на допомогу студентам-сиротам в Україні (через 90-ий Відділ СУА).

Ірина Семенюк-Бойко.

У ПАМ'ЯТЬ

In memory of my Beloved Aunt, **Pauline Zuk-Swist** who came to the USA in 1910 and who took care of my sisters and me every summer until we were in high school, I am donating **\$1,000.00** to the UNWLA Scholarship Fund through Branch 49 in Buffalo. **Vera Grushetzky.**

У пам'ять моєї матері **бл. п. Анастазії Мисишин** та моєї хресної мами **бл. п. Ярослави Оренчук** складаю **1,000.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА.

Маріянна Мисишин, Спрінгфілд, МА.

Вшановуючи пам'ять **д-р Теодозії Савицької** — Почесної членки СУА і засновниці Стипендійної Акції СУА, на Тривалий фонд імені д-р Теодозії Савицької через 63-ий Відділ СУА склали: **25.00 дол.** — Ольга Макар, **по 10.00 дол.** — Василина Гординська, Ольга Процик, Галина Харевич, **по 5.00 дол.** — Ольга Гишак, Ольга Гриньків, Катерина Іванчук, Іванна Кошів, Євгенія Муштук, Ольга Филипів.

У пам'ять **бл. п. Теодозії Савицької** на Тривалий Фонд ім. д-р Теодозії Савицької при Стипендійній Акції СУА 29-ий Відділ СУА в Чикаго пожертвував **50.00 дол.** **Оксана Роздольська.**

Замість квітів у пам'ять **сл. п. Ярослава Туряньського**, чоловіка Таїсси Туряньської — довголітньої членки 86-го Відділу СУА та члена Екзекутиви СУА впродовж двох каденцій (через 86-ий Відділ) на Стипендійну Акцію СУА зложили **5,155.00 дол.:** — **300.00 дол.** — Таїсса Туряньська; **по 200.00 дол.** — Мотря і Юрій Михайлюки, Орест Попович, Єлисавета і Роман І. Туряньські; **150.00 дол.** — Дада і Олександр Слонєвські; **по 100.00 дол.** — Христина і Богдан Бейгер, Люба і Данило Більовщукі, М. Г. і І. Л. Воевідки, Мирослава і Михайло Чайківські, Ольга і Мирон Гнатейки, Марія і Григорій Гивелі, Анна і Бернард Кравчуки, Віра і Ярослав Криштальські, Божена Ольшанівська, Марія і Богдан Полянські, Божена і Юрій Полянські, Дарія Н. і д-р Луїз Рівела, Линн і Петро Рондяки, полк. Роман Рондяк, Ярослава Рубель, Дарія і Іван Туряньські, 86-ий Відділ СУА; **по 50.00 дол.** — Христина і д-р Микола Баранецькі, Christina & Carl Busseno, Катерина і Володимир Воловодюки, Марія Винарчук, Софія і Тит Геврики, Христина Голубець, Олег Голинський, Галина Гураль, Арета і Лев Добрянські, Ксеня і Тарас Козбури, Наталія Кравчук, Роксана і д-р Любомир Кузьмаки, Люба і Михайло Лапичаки, Орест Лисинецький, В. і Д. Маркусі, Ярослав Небелюк, Della V. & Joseph Nemes, Ірена Охримович, Анна і Володимир Раки, Мотря Скоцен, М. і А. Слонєвські, Даніел Е. Слонєвський, д-р Люба Стефанівська, Оксана Стеранка, Олександра Ткач, Марія і Ярослав Томоруги, Надія і Ігор Хома, Надія Цвях; **по 40.00 дол.** — Одарка П. & Тома Стокерт, Ірена Яворська; **по 30.00 дол.** — Наталія Змії, Оксана Л. Клумович, Марія Шандор; **по 25.00 дол.** — Марта Боровик, Ксеня і Ігор Гапії, Юліан Гельбіг, Наталія і Іван Коропецькі, Ірина і Ярослав Куровицькі, Софія і Євстахія Масники, Таїсса і Матвій Мелешки, Роксоляна і Стефан Місили, Юрій Олесницький, Ларісса й Дмитро Пенцаки, Ольга Смаль, Марта і Сірко Ставничі, Олександра і Мирон Стебельські, Наталія і Йосиф Сигіди, Ольга Тритяк, Марія і Юрій Українські, Оленка і Іриней Юрчуки, Наталія і Володимир Чайківські, Нестор Ходновський, Dr. Sidney Chonowski, Оріся і Юрій Яцусі; **по 20.00 дол.** — Варка і Ярема Бачинські, Таїсса Богданська, Володимира Васічко, Лідія і Володимир Величковські, Лідія і Ярослав Черники, Irene & Thomas Eckhardt, Rosemary Furtek, Люба Гуралечко, Ярослава і Богдан Жеребецькі, Надія і Роман Канюки, Ірена Кочержук, Ольга Луків, Марія Смішкевич, Марта Турчик; **по 10.00 дол.** — Наталія Дума, Любомир Калинич, Емілія Питван.

Закінчення в наступному числі.

ВОЛОДИМИР СОСЮРА

РІДНА МОВА

Ми з нею відомі усюди,
усе в ній, що треба нам, є,
а хто свою мову забуде,
той серце забуде своє.

Вона, як зоря пурпурова,
що сяє з небесних висот.
І там, де звучить рідна мова,
живе український народ.

МИКОЛА ЩЕРБАК

НЕ ВІДКЛАДАЙ

— Я зроблю це в понеділок! —
Так собі сказав Тодось.
Але взятися до діла
Щось охоти не знайшлось.

— Хай, зроблю це у вівторок. —
Але знов серед забав,
Повних сміху, співомовок,
День немов у воду впав.

— Середа — гарніша днина!
Це півтижня. Та — біда:
Не оглянувся ще хлопчина,
Вже й минула середа.

— Ну, напевно, вже почну я
Цю роботу у четвер.
Але все, що не візьму я,
З рук летить. І що ж тепер?

— Може, п'ятниця допоможе?
Мушу конче вже почать.
Проминає тиждень... Боже!
Треба хутко поспішати!

— Ну, найліпше — це субота!
Вільний день і вільний час.
Та субота — не робота!
Весь порив чогось погас...

— Ось прийшла й свята неділя...
Чи робити? Буде гріх!
І з того усього діла
В хлопця вийшов просто... сміх!

Що ж порадити хлопчині?
Наш Тодосику! Ти знай!
Все зроби, що можеш, нині,
А на завтра не лишай!

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

ДОЩИК

...Дивлюся ранком —
вже заволочено серпанком
сіреньке небо, далі став

помалу й дощик накрапати,
і вогким холодком до хати
зайшов притихлий вітерець.

ГАНА ЧЕРІНЬ

ЖОВТЕНЬ

В жовтні жовте сонце гріє
Так, що все навкруг жовтіє.
Жовті квіти і листочки,
Жовті дині й огірочки,
Що достигли на насіння,
Бо прийшла пора осіння.

ЗАГАДКА

Стоять коні на припоні,
Не п'ють, не їдять,
Завжди повні стоять.

(пелюстки чинари)

ЛІНА КОСТЕНКО

БІЛОЧКА ВОСЕНИ

На гіллячках, на тоненьких,
поки день ще не погас,
сироїжки та опеньки
білка сушить про запас.

Так нашпилює охайно,
так їх тулить на сосні
і міркує: а нехай-но
ще побудуть тут мені!

Поки дні іще хороші,
поки є іще тепло,
а як випадуть пороші,
заберу їх у дупло.

Буде холодно надворі,
сніг посиплеться з дубів,
Буде в мене у коморі
ціла в'язочка грибів!

Але білочці не спиться,
Дятел тукає: тук-тук!
Щоб не вкрала їх лисиця
або хитрий бурундук.

ОКСАНА ІВАНЕНКО

ОСІННЄ ЛИСТЯЧКО

Шарудить під ногами листячко в садку: ш-ш-ш...

Вітер наче звеселився, що так багато йому роботи, зриває останні листочки з дерев, не жаліє, покриває ними стежки в садку, крутить ними у повітрі — і, здається, крутиться листячко у таночку, у веселому таночку з вітром-розбишакою.

І неначе приспівує їм пустотливий вітер:

— Не сердьтєся, не сердьтєся на мене, на вітра веселого, — ви тут розпустилися рано повесні, зеленіли влітку, гріли вас соняшні промені, пили ви свіжі роси на світанках і годували цим дерево й освіжали в садку повітря — ви багато зробили, листочки, за літо, за це вам сонечко сяло, пташки дзвінко співали і діти маленькі всміхалися. А тепер холодні ночі, і дощі осінні, роси, і сонце не гріє і ви пожовкли... Я зірву вас, я покрию вами матусю-землю. А на весну нове листячко розпуститься на деревах.

— Ш-ш-ш, — зашелестіло, а може й спитало листячко, — а ми, ми вже нікуди не здатні, ми пережили і вмеремо?

Коли саме стежкою повзе великий-великий жук.

— Он яку купу листя хтось добрий мені нагріб, — каже жук, — під ним я добре перезимую, — і заліз аж під самий спід.

Шелестить листячко: “Ми пригріємо, ми пригріємо, йдіть до нас!”

— От бачите, листочки, ще ви придалися, — каже вітер, — ще не один до вас звернеться.

І дійсно, під купу листя понабиралося багато усяких маленьких істот, що завмирають на зиму — і жучки і павучки.

Коли повзе щось таке колюче — все в голках. Притихла малеча. А це їжак, йому теж листя для зимового житла потрібне.

Понатикував листя на свої голки і пішов далі.

А потім вийшли діти з граблями та з мітлами, позгрібали на стежках в садку листя, поскладали в купки. Приємно буде при веселому вогню!

А вітер, наче звеселився, рве останні листочки з дерев, крутить у таночку, кидає на землю...

— Ш-ш-ш, — шелестить листопад. Співає вітер казочку про осіннє жовте листячко...

ВАЛЕНТИНА СНИГУРА

22 липня 1999 р., у сороковий день відходу у вічність нашої дорогої подруги **св. п. Валі Снігури**, зібралися членки 59-го Відділу США, щоб помолитись за спокій душі її. Після Служби Божої, яку відправив парох церкви св. Михаїла у Балтиморі о. М. Михлик, усі перейшли до парасфяльної залі на поминальний сніданок. Згадали ще раз тяжкий шлях життя Покійної і її щирю працю для нашої громади.

Народилася Валя Снігура, з дому Савчин, 1923 р. в містечку

Задвір'я, на Львівщині. Освіту здобула у сестер Василянок у Львові. У воєнне лихоліття залишила рідну землю і, по довгих скитаннях по Європі, з чоловіком Євгеном Снігуром прибули до США і осіли в м. Балтимор, штат Мериленд, де відразу включилися в громадське життя. Упродовж 48 років Валя була активною членкою 59-го Відділу США. Маючи фахову підготовку з книговодства, безперестанно виконувала у Відділі обов'язки фінансової референтки. На цьому пості була дуже зорганізованою, незамінною, зрівноваженою, принциповою і товариською. Приємно було з

нею співпрацювати — вона завжди була охоча допомогти у кожній ділянці праці Відділу. Була також учасницею багатьох конвенцій Союзу Українок Америки.

Недугу сприйняла зі спокоем як волю Провидіння. Цей спокій і незвичайна терпеливість викликали подив і повагу у кожного, хто відвідував її вдома, чи в лікарні, включно з медичним персоналом. Членки пам'ятатимуть її як працювиту, співчутливу до біди ближнього.

Тлінні останки Покійної спочили на українському католицькому цвинтарі в Балтиморі. З глибоким смутком прощали її союзанки і численна балтиморська громада. Хай всемілостивий Господь прийме душу дорогої нашої подруги у свої оселі небесні. Пам'ять про неї буде мо зберігати назавжди.

Замість квітів на свіжу могилу склали: на Духовну Семінарію у Львові 570.00 дол., на церкву св. Михаїла 290.00 дол., на Український Музей в Нью-Йорку 205.00 дол. У пам'ять дружини чоловік Євген пожертвував на церкву св. Михаїла 5.000.00 дол. і на Український Музей в Нью-Йорку 5,000.00 дол.

Ганна Самутин.

Закінчення зі стор. 4.

А Ірині Стешенко тоді йшов 75-ий рік життя. Упродовж багатьох років жила вона самотньо, серед, як вона часто висловлювалася по-німецькому, "Schatten der vergessenen Ahnen" ("тіней забутих предків"). Попри перекладання, єдине її задоволення було в спілкуванні з друзями за фахом. По вівтірках і п'ятницях, як закон, приїжджав до неї Григорій Кочур. Часто заходили також Л. Танюк, М. Лукаш, І. Світличний, перекладознавці та перекладачі І. В. Корунець, В. В. Коптілов, Є. О. Попович, О. Д. Сенюк, Г. Ф. Венгренівська. Говорили, вочевидь, лише про літературу — про що ж ще могли говорити?! У ній — усе їхнє життя, Григорій Кочур був загартованішим (Інтинські табори), до того ж, його дуже підтримувала дружина — Ірина. Хоча окремі друзі, зокрема лікар Лідія Грабовецька зі Львова (пізнала п. Орісю як подругу своєї тітки С. Федорцевої, також артистки "Березолю"), усіляко підтримували паню Орісю, вона до самої смерті не

могла забути цієї статті та всіх зв'язаних з нею подій. Не забували про неї і "власність імуції": протягом довгого часу в Ірині Стешенко не замовляли нових перекладів, не передруковували давніх. Цензурні обмеження спадали дуже повільно. Після великої і складної перерви наприкінці 1979 року пані Оріся дістала замовлення на новелі С. Цвайга для томика його вибраних творів. У 1981 р. її переклади п'єс Ж. Б. Мольєра було перевидано в одностомникові драматурга. В останні роки життя не раз поривалася до свого улюбленого Шекспіра. Але перекласти вже нічого не вдалося.

30 грудня 1987 р. Ірині Стешенко не стало. Згідно з її бажанням, поклали її під голову у труні портрет Леся Курбаса й поховали на Байковому цвинтарі поряд з могилою батька — Івана Стешенка. Недалеко звідси й до могили дідуна — Михайла Старицького, де у надгробок укарбовано його ж слова: "Хай Україна у славі буя — в тім нагорода й радість моя". У цих словах — і суть усього життя Ірини Стешенко.

Statement of Ownership, Management, and Circulation (Required by 39 USC 3685)

1. Publication Title: OUR LIFE
2. Publication Number: 4 1 4 - 6 0
3. Filing Date: Oct. 1999
4. Issue Frequency: Monthly except August
5. Number of Issues Published Annually: 11
6. Annual Subscription Price: \$30.00
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication: 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher: 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor: Ukrainian National Womens League of America, Inc. 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

10. Owner: Ukrainian National Womens League of America, Inc. 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities: None

12. Tax Status: Nonprofit organization authorized to mail at special rates
13. Publication Title: OUR LIFE
14. Issue Date for Circulation Data Below: Oct. 1999

Table with 3 columns: Extent and Nature of Circulation, Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months, Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date. Rows include Total Number of Copies, Paid and/or Requested Circulation, Total Paid and/or Requested Circulation, Free Distribution by Mail, Free Distribution Outside the Mail, Total Free Distribution, Total Distribution, Copies not Distributed, Returns from News Agents, Total, and Percent Paid and/or Requested Circulation.

16. Publication of Statement of Ownership: Publication required to be printed in the issue of this publication.
17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: June Chaban, Date: Oct. 1, 1999

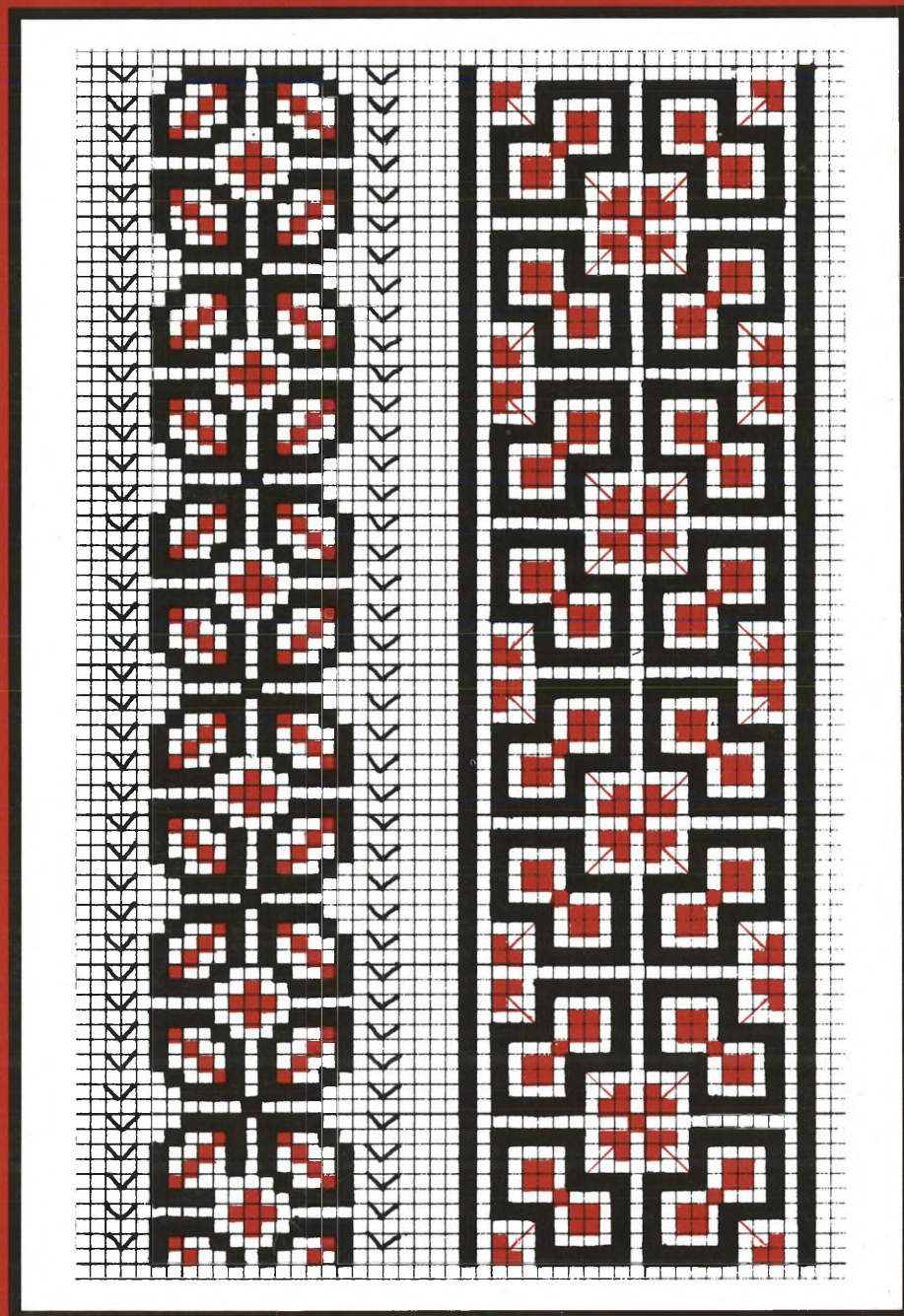
I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including multiple damages and civil penalties).

Instructions to Publishers

- 1. Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records.
2. In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use blank sheets if more space is required.
3. Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
4. If the publication had second-class authorization as a general or requester publication, this Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published; it must be printed in any issue in October or, if the publication is not published during October, the first issue printed after October.
5. In item 16, indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published.
6. Item 17 must be signed.
Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of second-class authorization.

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, NY 10003

*Взір із Альбому зорів для вишивання по канві, складений за оригінальними рисунками Ю. Дремлюги.
Із збірки Євгенії Бачинської-Федусевич. Вишивати нитками DMC червоними ч. 666 і чорними.
Patterns from the collection of Evheniia Bachynska Fedusevych. Original drawings by Y. Dremlug.
Embroidered with DMC threads: red 666 and black.*